

Naujienu Antroji Dalis

NR. 566

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XVII METAI

Ant. Gustaitis

NATURE MORTE

*Zvakidė. Dvi rankos per stalą nukartos.
Prigniaužtas banknotas prie rutos šventos.
Parvirtus taurelė tarp silkės ir chartos.
Degtinė ant šūkio "Už laisvę tautos!"*

*O dūmų atšvaistėj — pasaulis kaip kerai:
Kopūstai ir dešros jurginų spalvos,
Ir akys — dvi akys, lietuviškai geros,
Kaip gyvos mum šypsos iš kiaulės galvos.*

* * *

*Sapne vaidėnas mums Vilniaus bokštai.
Sapne — kalneliai žydruos rūkuos,
Rods, nesulaukta, sapne nutrokštai,
Kol vėl gegulė mums užkukuos.*

*Sapne Kęstutis ir Gediminas
Ir krivių kriviai, visa žinai,
O gi pabudus — tik lagaminas,
Už lango burzgia tik mašina.*

*Ir vėl važiuojam ir einam pėsti
Lig vakarėlio, ligi vėlaus,
Vėl norim vienas visus suėsti
Ir dar užpilti ant jų alaus.*

Saulėi leidžiantis už jūros motulės...

Dėl mūsų rašybos suprastinimo

"Naujienu" Nr 96 (bal. 24) idėtas "Laiškas iš Lietuvos", po kuriuo yra pridėta tokia pastaba (M. I.):

"Taip rašo vienas žinomas pedagogas. Įdomu, ką apie siūlomą rašybos suprastinimą galvoja mūsų kalbos bei rašybos žinovai. Jeigu šitokia suprastinta rašyba būtų priimtina, be kita ko, ji žymiai palengvintų mūsų jaunimui savo kalbos mokymąsi. Man atrodo, kad šitas klausimas vertas rimto dėmesio."

Tenka dabar čia trumpai pasakyti, kad to laiško (iš Lietuvos) autorius mūsų rašyba pataria suprastinti tokiu būdu, kad rašant niekur nebūtų žymimas garsų ilgumas, būtent: niekur neturėtų būti rašomos raidės — i, y, u, ū, a, e.

Štai čia dar paduosiu iš to laiško bent du sakinius, parašytu be tų ilginių raidžių, būtent:

"Vartojant dabartinę rašibą, dažnai kila klausimas, kokia raide reik rašti: ilga ar trumpa. Iš čia daug klaidų ne tik mokiniu raštuose, bet ir žmoniui baigusiu mokslus."

Metus žvilgsnį į tokį raštą man tuojau prisimena tie laikai, maždaug prieš 60 metų, kada tekdavo gauti laiškus, parašytus tokia pat "suprastinta rašyba", ir kartais tekdavo beskaitant dar pagalvoti, ar teisingai supratau, kas yra parašyta. Tik tais laikais vietoje č, š rašydavo cz, sz. Dabar vėl man atrodo keistokas pažymėjimas, kad tokia rašyba "žymiai palengvintų mūsų jaunimui savo kalbos mokymąsi".

Ir tais senais laikais, kiek tenka man prisiminti, Marijampolės gimnazijos kai kurie

mokiniai jaunuoliai savo laiškuose yartodavo tikrai tokią "suprastintą rašybą", bet yinas kitas kartais pasakydavo taip: "Štai kitos kalbos turi savo praktiškas gramatikas, o lietuviškos praktiškos gramatikos jokios nėra, ir mes nežinome, kaip geriausia būtų rašyti." Kai pagaliau 1901 metais pasirodė vadinamojo P. Kriaušaičio (J. Jablonskio) lietuvių kalbos gramatika, nustatanti pastovią lietuvių rašybą, tad visi tada labai nudžiugo. Ten buvo nurodyta kokiomis raidėmis turi būti žymimi ilgieji balsiai, nes pačioj lietuvių kalboj norint išreikšti atitinkamuose linksniuose žodžius tenka tam tikrus balsius (arba garsus) pailginti, nes, pavyzdžiui, įvairiuose linksniuose daiktavardžių galūnės kaitaliojamos arba pažymimas ilgesnis garsas, o daugelyje kitų kalbų kitaip daroma: linksniai pažymimi ne galūnėmis, bet prie žodžių pridėdami tam tikri prielinksniai ir t. t.

Pavyzdžiui paimkime "suprastinta rašyba" tokį sakinį: "Ta varna mergele matė". Kokia čia tikroji prasmė? Galima manyti dvejai: 1) "Ta varna mergelė matė", ir 2) "Tą varną mergelė matė". Dar kita "suprastintos rašybos" sakinį pridėsiu: "Moteris išėjo". Neaišku, ar čia vienaskaita ar daugiskaita? Jei daugiskaita, tad reikia rašyti: "Moteris išėjo." Arba dar toks posakis: "Žiema brolis, vasara molis". Bet tokia patarlė, rašant nesuprastinta rašyba, reikia žymėti taip: "Žiemą brolis, vasarą molis". Galima būtų pavyzdžiui dar nurodyti visą eilę vi-

Dienų Skeveldros

1.

Atidavėm padangių dievams, ir palinkėjom, kad iki Chicago jo kojos žemės nepasiektų. Sprausminis dingo rytmečio (lietingo, drumsto) rūke. Grįžtam palei sūkuringąją Missourį.

Dingos, išvyko, ir beliko įvai-

sokių sakinių ar pasakymų, kurie surašyti "suprastinta rašyba" iškeltų daug neaiškumų. Taigi tokia rašyba mūsų jaunimui negalėtų palengvinti savo kalbos mokymąsi, bet duotų visai atvirkščių rezultatų. Jei pačioj lietuvių kalboj pasireiškia tam tikrose vietose garsų ilgumas ar trumpumas, tad visa tai turi būti žymima ir pačioj rašyboj, norint gerai suvokti pasakytą arba parašytą žodžių reikšmę bei prasmę.

"Laiško iš Lietuvos" autorius dar vienoj vietoj pasako, kad vadinamosios keturios nosinės (a, e, i, u) atsiradusios mūsų abėcėlėj per nesusipratimą aklai pamėgdžiojant lenkus. Čia jokio pamėgdžiojimo nėra, nes lietuvių rašyboje tokios raidės neturi jokio nosinumo, kaip kad lenkų ar kitose kalbose, o tėra mūsų rašyboje tik ilgieji balsiai. O jeigu kas dar vadina tatau nosiniais balsiais, tai toks pavadinimas yra išlikęs nuo senesniųjų laikų. Bet lenkų rašyboje tatau galima vadinti tik nosiniais balsiais.

A. Kelmutis

rių pasižiniavimų viena kita nuotrupa, ir eilėraštis "Nature Morte", kurį iškaulijau iškart geruoju, o juo tolyn (diskusijos), juo griežtyn (keldamas pagrįstas "Naujienu" Skaitytojų pretenzijas į Antano Gustaičio kūrybą).

Gera, kad cukraus "Domino" fabrikas Bostone automatizavosi, nes iš to kai kam į nauda: K. Mockus net Vliko vyriausiąją būstinę kaip reikalingą vedėjas pasiekė, o Ant. Gustaitis ėmė studijuoti chemiją ir "pertraukų metu" skraidyti po literatūros vakarus (net Omaha, Nebr., pasiekiant).

Čia keletas skeveldrų iš viso pasikalbėjimų srauto:

A. Ar įmanomas "kultūrinis bendradarbiavimas"? Nieku būdu, nes grynasis menas, suėjus į sąlytį su praktika, kuri viešpatauja okupuotoje Lietuvoje, išvirsta į... pritaikomąjį (komunistų partijai tenaudingą) meną.

Pasirodo, kad gundyta ir Pulgis (Andriušis), kurs Australijoje laisvalaikiu kuria ir vynuogės nokina. Žadėta išleisti jo verstasis "Don Kichotas". Bolševikams rūpėjo jo pavardė. Ir atrėžė gundomasis: ...seną išmintis moko, idant, žmogau, neitum su velniu obuoliauti!

Beje, netrukus "Nida" išleisdžia Pulgio Andriušio feljetonų rinkinį "Daina iš kito galo" ("invokacija" parašė Ant. Gustaitis (Tęsinys 2 pusl.)

ŠIS TAS APIE KOLUMBIJĄ

(Tesinys)

Gruodis, sausis ir vasaris, — birželis, liepa ir rugpiūtis — sausi, be kritulių lašo, nors imk, ganyklas ir miškus degink. Beveik taip žmonės čia ir daro. Sausros arba vasaros periodais žmonės laukus arija, miškus kerta ir degina. Susenusiose ganyklose piktžolės išnaikina ir visa tai padaro, arba užbaigia savo kruvinius darbus ugnimi. Todėl vasaros sezonas, taip kaip ir Lietuvoje yra darbymetčio laikotarpis, o lietingasis laikas prilygsta mūsų žiemai, ir žmonės tą laikotarpį pralaidžia tinginiaudami, alų gerdami, arba kitokius žaidimo veiksmus išgalvodami. Tai šitoks maždaug paveikslas Kolumbijos žemės klimato ir jos paviršiaus

Kolumbijos, tikriai sakant, kolumbiečių kilmė ir to krašto istorija

1492 m. rugp. 3 d. su 88 vyrais Kolumbas atrado Bahamu Watlings salas, dabartinį San Salvadorą, vėliau dabartinę Kubą ir Haiti, ir 1498 m. gegužio 30 trečioji to paties Kolumbo ekspedicija surado Trinidado arba šv. Trejybės salą ir dabartinės Venecuelos ir Kolumbijos krantus. Ir kai jūrininkai grįžo į Ispaniją ir kitus kraštus, jie atvežė įvairių pasakojimų ir legendų apie tas salas ir naujai surastas žemes. Vieną iš tokių legendų aš papasakosiu apie Dorado (auksinį rojų). Esą, ten kažkur prie aukso ežero, yra auksinis miestas, kurio kunigaikštis kas dien barstosi (pudruojasi) aukso dulkėmis. Tas auksinis miestas ir ežeras vis kitur buvo nukeliamas ir jo nesurasta ligi mūsų dienų, o ieškotojų, keliauninkų ir avantiūristų vis beplūstančių bangomis, daug paliko savo kaulus.

Maždaug 1499-1520 m. ispanai užvaldė šiaurės pajūrį, dabartinės Venecuelos ir Kolumbijos pakrantes. Tuo metu toji dorkdos mistiškoji legenda pasiekė anglų karalienės Viktorijos dvarą ir pačią karalienę. Karalienė matyt turėjo didelę meilę auksui. O bendrai karaliai myli daugiau auksą, negu žmonės. Bet Viktorijai nepatogu buvo iš vargšų ir ponų jėga atimti jų atrastas žemes ir pasisavinti auksinį karalių su jo auksiniu ežeru ir auksiniais kalnais. Viktorija buvo padori ir išmintinga moteris. Ji pasiūlė Ispanijos karalienei Izabelei savo pagalbą. Ji pažadėjo duoti reikalingą kiekį laivų ir apšiai samdytos kariuomenės, kad būtų atrastas kraštas nukariautas, o surasti turtai, auksas ir kitos gėrybės, pasidalyta pusiau. Pagal šį susitarimą ir prasidėjo didžiosios ispanų ekspedicijos į Pietų Amerikos kraštus. Maždaug 1530-40 metais buvo užkariauta dabartinė

Venecuela, Kolumbija, Ekvadoras ir Panama. Buvo išstuduoti vyrai, kurie nespėjo pasislėpti kalnuose, o moterims pridaryta nuo įvairiausių svieto perėjimų įvairaus kraujo ir rasės vaikų. Šitokiu tai būdu Pietų Amerikos indėnai prarado savo žemę, dalį moterų, furtą ir kitokias gėrybes. Patys pasitraukė į džiungles ir kalnus, kad galėtų išlaikyti savo papročius ir charakterį. Jų vietoje įsikūrė naujas gyventojų mišinys, kuris davė pagrindą Venecuelos, Kolumbijos ir Panamos kraštų gyven-

tojams. Todėl netenka stebėtis, kad to krašto gyventojai nemylė savo gimtosios žemės, taip kaip mes europiečiai. Jie yra panašūs į tuos paukščius, kurie ieško progos išskristi į Europą ar kitus kraštus, kur, turint pinigų, galima patogiai, ramiai ir gražiai gyventi.

O tie ispanų didvyriai, kurie liko gyvi, prisiplėšė pakankamai visokio turto ir norėjo grįžti atgal į Europą. Karalienė Viktorija į Atlanto vandenyną pasiuntė po priedanga piratų savo laivyną, kad pasitiktų grįžtančius pietų Amerikos užkariautojus, atimtų jų auksą ir brangenybes, o juos pačius išstudytų. Tuo būdu ne-

garbingas žygis buvo įvertintas ir negarbinga mirtimi. Negeresnio likimo susilaukė ir tie, kurie, prisiplėšę iš indėnų žemių, dvarų ir turtų, pasiliko tuose kraštuose gyventi. Mat, vietos to krašto gyventojams nusibodo žiaurūs okupantų ispanų administracijos savivalaimai ir 1813 metais gen. Bolivaras su samdytais anglų kariuomenės daliniais padarė sukilimą ir 1819 m. rugp. 7 prie

(Tesinys 5 psl.)

PERKRAUSTAU (MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, apdraustas.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lithuanica Avenue
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

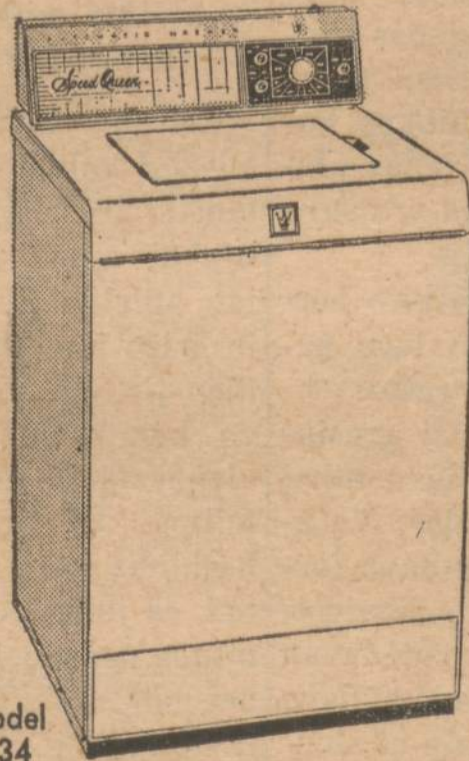
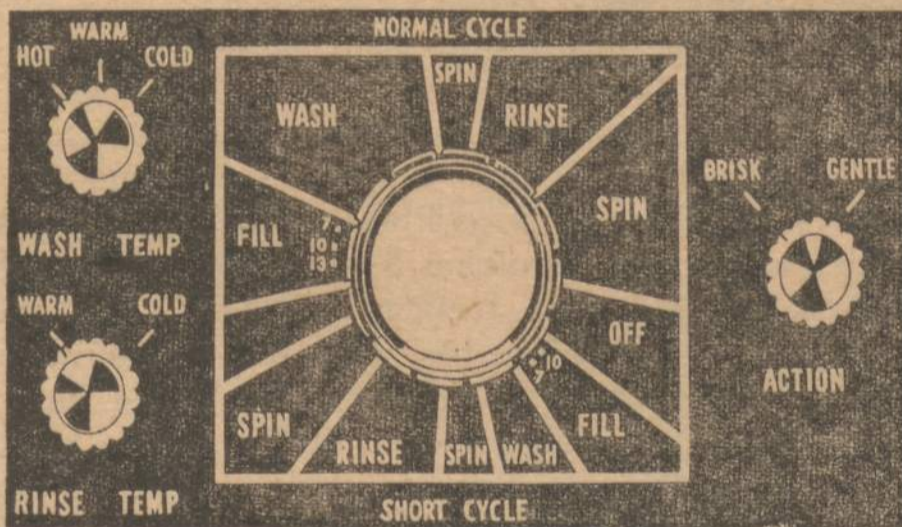
Now at GLASER'S

here is the **FINEST**, top
quality automatic washer
we have ever offered... at
SO LOW A PRICE!

It's the new 1961 Model A34

SPEED QUEEN

with full choice of cycles to wash ALL FABRICS exactly right

Model A34

\$ 228⁸⁸

- Beautiful, "out-of-this-world" Styling
- Lighted Control Panel
- 2 Speed — Brisk and Gentle
- 2 Cycle — Normal and Short
- Water Temperature Selection
- 4-way Lint and Grit Removal System
- Transmission guaranteed 5 years
- Smooth, Fluid Drive

Please ask for your Salesman Leo Algminas

GLASER'S FURNITURE & APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

VAIKAI BAUDŽIAMU UŽ TĒVŪ NUODĒMES

Sena tiesa, kad vaikas formuojasi toks, kokia yra jo aplinka

"Kas nors vieną šių mažutėlių sugundytu, verčiau kad toks pasirišęs po savo kaklu didelį girnų akmenį nusiskandintų..."

Matant ir skaitant, kas dedasi tokioje Chicagoje ir kituose didmiesčiuose, giliau nepagalvojus norisi pasidaryti išvadą, kad kai kurie vaikai yra tikrai blogi, tokiais net apsigimę. Panašiai neseniai galvojo ne tik daugumas piliečių, bet ir teisėjai ir įstatymų leidėjai bei kalėjimų viršininkai. Tokioje atmosferoje viešai ir garsiai sušukti, jog "nėra tokio dalyko, kaip tikrai blogas vaikas", buvo tiek pat drąsu, nauja ir neįprasta, kaip ir Romos imperijos ponų ir vergų laikais pasakyti "mylėk savo artimą kaip pats save"! Kasdien skaitant spaudoje, girdint per radiją ir kitokiomis informacijos priemonėmis, kaip vieną dieną keliolikmetis padarė vienokį šiurpų nusikaltimą, kitą dieną kitoje vietoje kitas panašus jaunuolis vakarykštį pralenkė dar baisesnė piktadarybe, ir tėvai, ir mokytojai, ir viešosios tvarkos bei piliečių saugumo organai pagrįstai darosi pesimistai ir be skirtumo taiko akis už akį, dantis už dantį įstatymą jauniems kaip ir seniems kriminaliniams iškrypčiams.

Ką pasakytumėt apie savo tėvą nužudžiusį vaiką? Apie du savo tėvus nužudžiusius vaikus? Apie tris tokius? Tėvo žudikas, patricidas, pats pavadinimas toks šiurpus, stačiai ausį rėžiantis! "Aišku", kad tokiems vieta, jei ne elektros kėdėje, tai bent visam amžiui sunkių darbų kalėjime. Panašiai manė ir tuos tris patricidus kaltinusi prokurorai ir juos teisę kriminal, teismo teisėjai. Tik Omahos Berniukų Miestelio steigėjas ir vedėjas, kol tebebuvo gyvas, kitaip manė ir pasakė, ir laimėjo!

Trys tėvų žudikai Berniukų Miestelyje

Štai tos trys tėvų žudikų istorijos:

I. Tėvas buvo farmeris. Motina buvo mirusi. Vaikas pasiūliko su nežmoniškai brutaliu tėvu vienai vienas. Visas jo beviltingos egzistencijos pavairinimas buvo tėvo keiksmas ir mušimas. Su koku sadizmu tėvas triuškinė visą, kad vaikui galėjo suteikti malonumą, yra sekantis pavyzdys. Vaikas iš kažkur gavo dovanų pora kačiukų. Tėvas vaiko akyse uždėjo ant kačiukų lentą ir, pasilipęs tol šokinėjo, kol iš kačiukų liko tik suplokštinta tešla.

Sykį, besikasinedamas po daržą, vaikas užtikto tėvo pakastą dėžutę su pinigais, kurių buvo 40 dolerių. Vaikas pradėjo svajoti apie pabėgimą, ir rastieji pinigai jo vaizduo-

tėje piešė fantastiškiausias galimybes, kaip anam pasakos piemeniui, kurs, pamatęs begulintį kiškį, įsisvajoję, kaip tą kiškį sugavęs jis pataps dideliu turtuoliu.

Pagundai ėmus viršų, vaikas apskaičiavo, kiek jo pabėgimo planams būtinais reikalinga, ir atskaitęs savo reikalams dvylika dolerių, kitus \$28 vėl dėžutėje uždaręs pakasė.

Patikrinęs savo slaptą lobį ir radęs, kad dvylikos dolerių trūksta, tėvas pasiėmė virvę, jos galę padarė kartuyių kilpą ir, užnėręs vaikui ant kaklo, jį nutempė prie obels medžio ir, virvę per šaką permetęs, patempė, šaukdamas "Good-by! Tai paskutinis kartas tau mane matyti". Po to pradėjo virvę tempti.

— Stok! Aš parodysiu, kur pinigai... — ištarė vaikas.

Virvę nuo obels šakos nuleides, bet aplink vaiko kaklą tampriai tebe laikydamas, tėvas jį nulydėjo į vištininką, kur buvo paslėpti tie 12 dolerių. Atgavęs savo pinigus, tėvas vaiką nebekorė, bet sumušė iki tas sąmonės neteko ir, įmetęs į rūšį, ten išlaikė dvi dienas, neduodamas valgyti. Tačiau tėvui paruošti pietus vaikas sykį per dieną buvo išleidžiamas į virtuvę.

Antrą dieną gamindamas tėvui pietus, jis virtuvės lentynoje pamatė padėtą pakelį su žiurkių nuodais ir, įmaišęs į sviestą, užtepė tėvui sumuštinį...

Vaikas buvo atiduotas teismui už žmogžudystę. Tačiau įsimaišė tėvas Flanaganas, kuriam berniukas buvo perduotas trims metams sąlyginiai: jei per tuos tris metus bus pavyzdingas, tai jo byla bus panaikinta: priešingu atveju bus teisiamas kaip žmogžudys. Kai Fulton Oursler aplankė Berniukų Miestelį, tai vienas simpatiškiusias vaikinai, geras choristas ir futbolininkas buvo tasai, apie kurį vienas Flanaganas težinojo, kad yra savo tėvo žudikas...

II. Štai ištrauka iš kito berniuko, taip pat savo tėvo žudiko, prisipažinimo rašto:

"Mano tėvas dažnai grasinavo, kad jis prieš savo mirtį visą šeimą nužudys. Vasaros metu tėvas gyvendavo farmukėje, o mokyklai pasibaigus, aš per vasarą jam padėdavau darbuotis. Tėvas visada būdavo piktas, nepaisant, kaip aš stengdavausi įtikti. Visą laiką mane bardavo, o dažnai ir išpliekdavu... Vieną sykį jis man sudavė geležiniu vamzdžiu taip smarkiai, kad aš maniau, jog turėsiu mirtį. Man tada atėjo mintis tėvą užmušti, bet aš vis delsiau, manydamas, kad ta mintis nuo manęs atstos. Keturias dienas vaikštinėjau nuo sumušimo luošas, negalėdamas ištiesti nugaros, ir mane visą

laiką krėtė karštis, bet tėvas vis tik varė dirbti, ir nuolatos barė. Vieną rytą, audamasis kojas, aš negalėjau taip greit užmaiti bato, kaip tėvas liepė, nes nugarą labai skaudėjo. Tėvas pasityręs keptuvę man smogė per veidą palei ausį. Tuo metu man vėl dingterėjo mintis, kad turiu jį užmušti..." Berniukas buvo nuteistas nuo 40 iki 50 metų kalėjimo. Flanaganas vaikų globos įstaigoje rado papildomus užrašus apie to tėvo žvėriškumą, kaip jis sykį peiliu puolė savo žmoną, kitą sykį, šautuvu grasindamas, žmoną ir vaiką buvo iš namų išvaręs.

Flanaganui prызadėjus iš to nusikaltėlio padaryti gerą žmogų, bausmė buvo suspenduota. Iš vaiko Berniukų Miestelyje išaugo žymi sporto žvaigždė ir, kai gubernatorius jam bausmę dovanojo ir piliečio teises gražino, jis išėjo savanoriu į kariuomenę ir atitarnavo su pagyrimais. Karui pasibaigus 1948 m. grįžo į Berniukų Miestelį, baigti mokytis modernaus ūkininkavimo.

III. Trečias tėvo žudikas buvo vardu Paulius. Jo šeimoje buvo tėvas, motina, sesuo ir jis pats. Tėvas, apleidęs šeimą, susidėjo su kita moterimi gyventi. Motina dėl to labai kentėjo. Sūnus aplankė tėvą ir tiek graudingai prašė grįžti, kad tas susijaudinęs pažadėjo. Motina su vaikais, laukdama tėvo grįžimo, išpuošė namą ir pastatė vartus su vainikais ir plakatu "Welcome home, Dad!" Ir visa šeima, kaip sutarta, nuvažiavo tėvelio parsivežti.

— Aš pakeičiau savo nuomonę, — atsakė tėvas, — Aš nebegrįžtu! — Motina puolė į isteriką ir vaikas, nepakeldamas motinos kančios, niekam nieko nesakęs pasiėmė namie paliktą tėvo šautuvą ir išėjo... Jis buvo matęs, kaip tėvas kartą mušdamas motinai sulaužė nosį, kaip kitą kartą motina buvo nugabenta į ligoninę su sužalota nugarą.

Iš 4046 vaikų nė vienas nebegrįžo į kalėjimą

Teismo metu Flanaganas teisėjui kalbėjo: "Keturi tūkstančiai keturiasdešimt šeši berniukai visų rasių ir spalvos jau apleido Berniukų Miestelį ir grįžo į platų pasaulį. Šiandien jie visi yra sėkmingi savo bendruomenių nariai. Nė vienas iš jų nebe pateko į kalėjimą. Jei ponas teisėjas šį berniuką patikėsime mano globai, aš jums duodų savo išskilingą pažadą, kad jūs niekada nesigailėsite". Teisėjas patikėjo ir nesigailėjo.

Aną dieną vienas labai rimtas Naujienu skaitytojas paklausė: "Pasakyk atvirai, ar tame tavo aprašomame Berniukų Miestelyje tikrai tie vaikai iš nusikaltėlių tokiais gerais pasidaro?" Galėjau atsakyti, ką Omahoje girdėjau, ką pats tėvas Flanaganas teismui pasa-

kė, kad iš tūkstančių berniukų išauklėtų Berniukų Miestelyje, neteko girdėti, kad bent vienas būtų vėl į kalėjimą patekęs. Kaip tatai atsitinka, kad vaikai gali pavirsti žmogžudžiais ir vėl atvirsti dorais žmonėmis?...

Štai kaip:

1) "Negana, kad toks... vaikas gautų gerą maistą, šiltus drabužius ir švarią lovą. Armijos komisaras tą patį gali duoti. Daugiau nei maistas, apdaras ir pastogė yra motinos švelnumas, tėvo išmintingumas ir meilė šeimoje, ko tie vaikai nėra turėję..." sakė Flanaganas. "Su savo reformų mokyklomis ir našlaičių prieglaudomis mes nieko nepasieksime, jei nemokėsime kompensuoti to didžiausio trūkumo jaunuolių gyvenime (meilės)". Kadangi nėra didesnio pasaulyje nuostolio, kaip vaikui nepatirti tėviškos meilės ir kadangi visi tie vaikai, kuriuos žmonių bendruomenė vadina blogais, yra tokie bedaliai, tai Berniukų Miestelio idėja ir yra tokiems likimo nuskriaustiems vaikams tos tėvų meilės ir namų židinio šilumos kiek įmanoma suteikti. Ir vaisiai matomi — geri.

Šimtas valandų televizijos pamokų vaikams

2) Tuo tarpu, kokius auklėjimo pavyzdžius vaikai gauna iš tų galingiausių viešųjų institucijų, kurios progreso eigoje buvo išrastos, išvystytos ir privilegijuotos, kaip visuomenės, ypač jaunuomenės švietimo, žmoninimo ir kultūrinimo priemonės — spauda, radijas, kinematografija ir televizija?... Čia nebeminėsim visų slykštybių, kokios kasdien yra paleidžiamos į mažųjų pasaulį įvairių "kamikų" ir įvairios "konfidencialės literatūros" pavidale, arba kokią gašlybę po visą Ameriką ir pasaulį skleidžia hollywoodiškieji filmai.

Čia tik keletas pavyzdžių, kaip TV (televizija) "auklėja" jaunąją priaugančiąją kartą... Prieš trejus metus sudaryta komisija iš Schramm, Lyle ir Parker, apklausinėjo 6,000 vaikų, 2,000 tėvų ir 300 mokytojų, padarydami tokią išvadą: "Beveik be išimčių mes patyrėme, kad nusikaltėliai vaikai dėl savo nusikaltimų kaltina televiziją"... Kur nekaltins! Tik paklauskite:

Minėtieji trys tyrinėtojai ištyrė TV "vaikams valandėlių" programas per 100 valandų laikotarpį (tos vaikų valandėlės yra duodamos nuo 4 iki 9 val. vakaro).

Per tas 100 valandų trys tyrinėtojai suskaičiavo: 12 žmogžudysčių, 16 didesnių kautynių revolveriais, 21 žmogaus peršovimus, 21 kitokius nuotykius su šaunamais ginklais, 15 muštynių kumštėmis, kur vienas asmuo smūgiu perbloškė kitą asmenį, vieną pasikėsinimą nužudyti mešlo kopijama šake, du pasmaugimus, vieną nudūrimą mėsininko peiliu į nugarą, tris nusisekusius nusizudymus (ir (Nukelta į 7 psl.)

APIE KOLUMBIJĄ...

(Atkelta iš 3 psl.)

Boyacos upės triuškinančiai sumušę rojalistų ispanų kariuomenę, o 1819 m. kovo 17 d. paskelbė Kolumbiją nepriklausoma valstybe, kuri tada apėmė dabartines Ekvadoro, Venecuelos bei Panamos respublikas.

Šitokias žinias paduoda mūsų Enciklopedijos 12 tom, apie didįjį generolą Simano Bolivarą prieš Didžiosios Boyacos upės. Įdomumo dėliai aš tą vietą aplankiau net du kartus, kad galėčiau pamatyti tą Kolumbijos žemės istorinę vietą. Tiesa, gen. Bolivarui ten yra pastatytas vokiečių amatinių iš Miuncheno didžiulis paminklas. Taip pat stovi paminklas ir kritusiems, nežinomiems kariams. Bet kai aš vietos gyventojų ėmiau klausinėti apie to mūšio vietą, tai jie mane atvedė prie nedidelio lieptelio ir pasakė: čia yra Boyacos (Quebrada) upelis ir per išsilaisvinimo kovas čia žuvo trys anglų kariai.

Iš šito fakto galima daryti aiškia išvadą, kad Kolumbijos kraštas turi labai legendarinę istoriją. Kad to krašto gyventojai yra įvairių emigrantų mišinys, kad Kolumbijos naujai besiformuojanti tauta nesukūrė savo individualios kalbos ir naudoja senos tautos kalbą, šiuo atveju ispanų. Pirmuoju prezidentu 1821 m. rugp. 30 d. buvo išrinktas Bolivaras. 1832 m. atsiskyrus Ekvadorui ir Venecuelai, vietoje Kolumbijos, buvo paskelbta Naujosios Granados respublika, kuri išgyveno ilgai trukusius vidaus neramumus. 1903 m. atsiskyrė Panama, kurią tuojuo pripažino de jure JAV ir su kuria susitarė dėl Panamos kanalo iškasimo.

Šiuo metu Kolumbija valdosi demokratiškai. Valdžia: prezidentas ir parlamentas renkamas visų gyventojų. Politinį gyvenimą vairuoja dvi stambiosios partijos — konservatoriai ir liberalai. Tai yra pamėgdžiojimas Anglijos valdymosi sistemos. Daugelis Kolumbijos turtingųjų ir apsišvietusių žmonių yra baigę mokslus Londone, Paryžiuje, Berlyne ar Romoje. Tačiau, be tų dviejų didžiųjų partijų, yra dar viena nepolitinė partija. Jos vardas "Fenalco". Lietuviškai tai būtų prekybininkų ir pramonininkų sąjunga. Ji nors politikoje ir nedalyvauja, bet ne vienas rimtas įstatymas, kuris liečia tos sąjungos išdą, be jos žinios nepraeina. O jeigu praeina, tai dažniausiai baigiasi sukilimu, kuriame išskyla koks nors naujas generolas, kurį remia kariuomenė ir "Fenalco". Pagalčiau, argi galima kalbėti apie demokratišką krašto valdymosi būdą, kuriame yra 70% beraščių ir beturčių, kurie visais požūriais priklauso nuo turtuolių malonės ir jų geros valios.

Šitokią demokratiją būtų galima apibūdinti šitaip, — laisvė dalyvauti valdžios rinki-

muose, bet ekonominė nelaisvė dėl savo rytojaus likimo.

Kolumbijos gyventojai ir jų charakteristika

Vienas lenkiškos kilmės vokiečių kolumbietį apibūdino šitaip: mandagus, kaip lenkas, melagis, kaip čigonas, ir sukta, kaip arabas.

Gal tai yra kiek perdėta. Bet labai daug šių žymių kolumbiečių gyvenime matomos ir šios savybės jų kasdienėje eigoje yra nesvetimos.

Dar gražiau kolumbietį apibrėžė vienas mūsų lietuvis veterinaras. Pro juodą cilindrą ir frako skverną visados kyšo nuogas indėnas. Tai reiškia, kad nei europiečių elegantiškas drabužis, nei naujausios mados amerikoniškas automobilis negali paslėpti indėniškų laukinių elgesio bruožų.

Tur būt, daugelis jūsų išvaizduojate, kad Kolumbijoje vyrą nuraia negrai. Jūs nustebimui turite pažymėti, kad negrai sudaro tik 5%, baltieji 20%, indėnai 7% ir metisai 68%. Metisai yra daugumoje europietiško kraujo išdava. Jų plaukai juodi, truputį gelsvas veidas ir juodos arba rudos akys. Turi pietietišką, karštą būdą. Greitai linkę į muštynes ir labai greitai pasiduoda bent kokiam avantiūrai, sukilimui ir revoliucijai. Nors tarpusavio santykius tvarko pagal romėnų žinomus teisės nuostatus, bet gyvenimo praktikoje daug vietos turi vadinamoji džunglių teisė. Jos bendras dėsnis pagrįstas jėga. Tikriau sakant, stipresniojo pusėje teisė ir teisingumas. Šis nuostatas ryškiai atsispindi šeimos santykiuose, žemės ir turtų pasidalinime ir judomųjų gėrybių pasiskirstyme. Pavyzdžiui, jei š. Amerikoje teisme visados daugiau atsižvelgiama į moters reikalavimus, ir daugiau palaikoma moters pretenzijos, tai Kolumbijoje yra kaip tik priešingai. Ten moterys — žmonos yra vyrų vergės ir jų teisės šeimos santykiuose yra labai ribotos ir apibrėžtos. Todėl netenka stebėtis, kad turtingas vyras, be savo teisėtos žmonos, dar turi pagal savo ekonominį pajėgumą keletą savo širdžiai malonių damų. Šitokio reiškimo nei Rym. Kat. bažnyčia per daug nesmerkia, nei viešoji opinija prieš tai nekovoja. Šitoks gyvenimas neformuoja tvirtų charakterių, nekūria šeimose tvirtų moralės vertybių. Anot Kolumbijos poeto Alberto Ramirez Rodriguez, Kolumbijos gėlės be kvapo ir moterys be meilės.

Zemės ūkis. Žemės ūkiu verčiasi apie 70% gyventojų. Kava yra svarbiausias produktas. Jos metinė produkcija apie 440,000 tonų. Kavos eksportas sudaro apie 78% viso eksporto ir per metus duoda apie 380 mil. dolerių. Po Brazilijos Kolumbija užima pirmą vietą pasaulyje kavos eksporto atžvilgiu. Kultivuojami augalai: cukrinės nendrės, ryžiai, bananai, medvilnė, fikė, įvairūs vaismedžiai, tabakas, kakavmedžiai,

javai, bulvės ir daržovės.

Gyvulininkystė. Kolumbijos krašto gyvulininkystė labai įvairi. Čia, be Europoje sutinkamų raguočių veislių, yra dar visos tropinių kraštų raguočių veislės. Visi gyvuliai dieną ir naktį, žiemą ir vasarą laukuose. Pašaru rūpintis nereikia, gyvuliai patys ganyklose susiėško. Todėl šitokiose sąlygose gyvulių ūkis yra vienas pelningiausių. O turint galvoje, kad po II Pasaulinio karo yra išrasta daug vertingų vaistų, kurie apsaugo gyvulius nuo įvairių tropinių ligų, galima

(Tęsinys 9-tame psl.)

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

DĖMESIO VISIEMS

Esamais JIB vaistais, F-1a — 1-25849

100% išgydoma pleiskanos, plaukų slinkimas, niežėjimas, šašai ir atgaunama jaunystės plaukų spalva.

Patyrę vaistų gerumą, patarkite giminėms, kaimynams ir pažįstamiems. Jei neišgydytų, pinigai gražinami. Reikalaujamos vaistus siunčiame COD.

Vaistai gaunami Drug'store
2458 W. 69th St.
Chicago 29, Illinois.

VACLOVO BIRŽIŠKOS KNYGOS

"Naujienose" galima gauti šias prof. Vaclovo Biržiškos lituanistines knygas:

1. Senųjų lietuviškų knygų istorija, I dalis, 208 pusl. \$2.00
kietais viršeliais \$3.00
2. Senųjų lietuviškų knygų istorija, II dalis, 226 pusl. \$2.00
kietais viršeliais \$3.00
3. Aleksandrynas, senųjų lietuvių rašytojų, rašiusių prieš 1865 m., biografijos, bibliografijos ir biobibliografijos, I tomas, 431 pusl., kieti viršeliai \$7.50
4. Praeities pabiro, rinkinys straipsnių iš Lietuvos praecies, 352 pusl., kieti viršeliai \$6.50

Čia suminėtas knygas pasiūsiu paštu, jei nurodytas pinigų sumas čekiu ar Money Orderiu pasiūsite tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILLINOIS, USA.

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

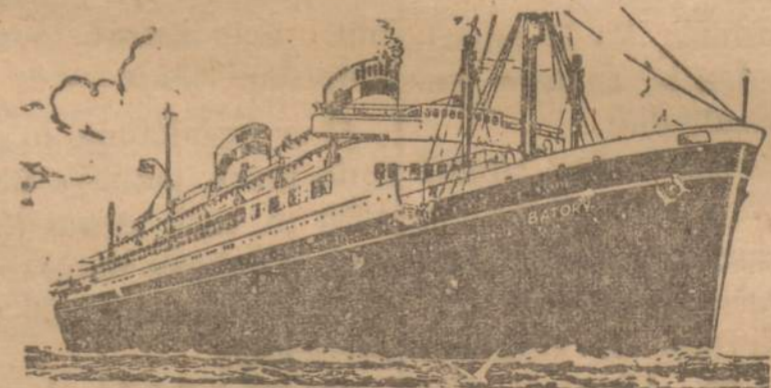
didžiausias lituanistikos žinynas,
lietuvių kultūros paminklas.

Iš suprojektuotų enciklopedijos tomų dvidešimt trys jau išspausdinta, kiti rengiami. Redaktoriai visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstė iki galo.
LENGVOS SĄLYGOS: imokėjusiems bent už vieną tomą, visi išėjusieji tomui siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsisakiusiam priimtinomis dalimis. Vieno tomo kaina J. A. V. \$7.75, visur kitur \$8.00.

Užsakymai siūstini šiuo adresu:

J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedija
265 C. STREET, SO. BOSTON 27, MASS.

PASKUBĖKITE -- ATSARGOS RIBOTOS!

APLANKYKITE SAVO TĖVYNĘ!

Vykite patogiai ir komfortiškai žinomu

M.S. BATORY

Gdynia America Line laivu, iš Kanados uostų į Southamptono, Kopenhagos ir Gdynios Baltijos pakraštį (Lenkijoje), ir iš ten traukiniu arba automobiliu į visas Rytų Europos dalis.

Baroty — tai modernus, be dėmelės švarus laivas, su nepaprastai gražiai išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdvėmis kabinomis. Jūs pasidžiausite šiltu draugiškumu, tradiciniais puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keleivius ir jiems padėti.

DAR YRA LAISVŲ VIETŲ

pavasarinėms kelionėms iš Montreal
Gegužės 17 d. ir Birželio 13 d.

Kitoms kelionėms: Liep. 11, Rugp. 10, Rugs. 8,
Spalio 6 ir Lapkr. 7.

275 svarų bagažas asmeniui NEMOKAMAI.

Dėl rezervavimo ir informacijų pasitarkite su savo
vietiniu kelionių agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE

220 BAY STREET

TORONTO, CANADA

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Šviesa Chicagoje.
Redaguoja Rita Kavolienė
Medžiagą siūsti: 622 Nicholas St., Defiance, Ohio

4 METAI

NR. 17 (132)

VYTAUTAS KAVOLIS

ŠIANDIENĖ GENERACIJA

Dera paklausti, ar šiandienės generacijos panašumai baigiasi su kurios nors tautos ribomis, ar jie universalūs. Maždaug prieš dešimt metų Gordon Allport apklausinėjo keliolikos tautų studentus apie jų pažiūras ir gyvenimo planus. Paklausti, "ką jūs galėtumėte per savo gyvenimą nuveikti, kuo labiausiai didžiutumėtės," 3 procentai amerikiečių sakėsi, kad norėtų būti naudingi savo kraštui ar žmoniui. Taip atsakė 6% prancūzų ir vokiečių, bet jau 20% egiptiečių ir 25% meksikiečių studentų. (J. M. Gillespie and G. W. Allport. Youth's Outlook on the Future, 1955).

Allport cituoja tokį būdingą vienos meksikietės studentės pasisakymą, kaip ji išvaizduojanti savo būsimą gyvenimą:

"Aš nenorėčiau tuoj pat ištekėti, nors, kaip kiekviena moteris, noriu ištekėti, kad realizuočiau visas savo aspiracijas. Be to, norėčiau ką nors duoti savo kraštui — arba kaip mokytoja, kaip psichologė, arba kaip motina. Kaip mokytoja, norėčiau vesti savo mokinį geriausiu keliu... Kaip psichologė, pravesti studijas, kurios būtų naudingos žmoniui ir mano mylimam kraštui. Kaip motina, užauginti savo vaikus sutvėrimais, kurie būtų naudingi savo kraštui ir visai žmoniui."

Kita ištrauka, — iš amerikietės, Radcliffe College studentės pasisakymo:

"Mūsų vasaros bus praleidžiamos žvejojant vėžius Cape Code. Vėliau mes apžiūrėsime likusią krašto dalį — Kaliforniją, pietryčius ir Chicagos stokjardus (!). Aš noriu, kad mano vaikai, kai jie sulauks dešimt metų, dalį vasaros praleistų už namų, stovykloje, ar mokindamiesi profesiją, kuria jie interesuojasi. Pagaliau, tikiuosi, kad mes visi galėsime pakeliauti po Europą, ypač po Rusiją, kad pamatytume, what can be done about Communism."

Amerikietės idealai yra privatistiniai, juos galima patenkinti, pasitraukiant nuo bendruomenės ir nuo bendrųjų žmogiškų atsakomybių į save. Tai, be abejo, nėra individualizmas, nes individualizmas reiškia individo savarankišką atsakomybę už bendruomenę priėmimą. Individualistas ima si iniciatyvos visų labui; privatistas pasitraukia į save. Mūsų amerikietė (nors šiaip jau jos idealai nėra nepadorūs) yra privatistė. Meksikietės ide-

alai, atvirkščiai, yra socialiniai — ji negali būti laiminga izoliacijoje nuo žmonijos, nuo savo tautos, atsikratydama atsakomybės "už kitų kraują".

Apskritai kalbant, visų industriniai pažangesnių ir turtingesnių kraštų šiandieninio jaunimo idealai yra gerokai panašūs į amerikiečių, o mažiau pažangių, kovojančių dėl laisvės ir gerovės kraštų jaunimo idealai panašesni į meksikiečių. Šiuo atveju — tenka pridurti — sovietų jaunimas, atrodo, darosi vis labiau ir labiau panašus į amerikietiškaį. Amerikietiškaį "privatizmą" čia pakeičia "pasyvizmas".

Marvin L. Kalb cituoja 1961 m. balandžio 23 d. The New York Times Magazine sovietinės studentės pasisakymą, atsakantį Komsomol Pravdos nesenai pravesitą anketą apie gyvenimo tikslus ir pasitenkinimus. "Aš esu devyniolikos metų, esu pilna apatijos ir abejingumo viskam, kas vyksta aplink mane, taip kad suaugusieji stebisi: 'Tokia jauna, ir jau taip nuobodžiaujanti; kas iš jos bus, kai ji sulauks 30 m.?' Bet tai neturėtų nieko stebinti, nes yra paprastas faktas: gyvenimas nėra įdomus. Ir ši pažiūra nėra mano vienos, bet visų tų žmonių, su kuriais aš draugauju." Suburžuazėjimo pavojus yra šiandien, tur būt, nemažesnis sovietuose, kaip Amerikoje —

O ar negalėtume to pasakyti apie mūsų jaunąją kartą, ką 1959 m. rašė vienas komunistinės Lenkijos magazinas neįmanomu ištarti vardu (Wspolczesnose):

"Nežiūrint fakto, kad ir mes turėjome pozityvizmo periodą, iki šiandien žmonės mūsų krašte remiasi romantizmo tradicijomis. Nesistebėtina tad, kad senųjų idealų diskreditavimas negalėjo įvykti be sugriuvimo. Šis sugriuvimas jauniausioje generacijoje reiškiasi perdėtu skepticizmu, baisiu netikėjimu... Leiskite man pridurti, kad, nors jauni žmonės tebegalvoja, kad 'gyvenimas neturi prasmės,' jie vis dėlto pradeda ieškoti konkrečių, apčiuopiamų vertybių gyvenime. Naujas herojaus tipas yra sukuriamas... Kai kuriems tai gali būti Vroclavo ekonomistas, kuris revoliucionuoja pramonės darbo sistemą, kitiems — mėgėjas mechanikas, kuris su pastatė automobilį iš virvių ir kartono. Kiekvienu atveju, herojus bus tas, kuris pasižymės aiškiai naudinga veikla. Nie-

ATVIRAS LAIŠKAS PONUI AL. V.

Perskaičiau Jūsų straipsnį, liečiantį "Metmenų" paskutinį numerį (Naujienos, bal. 22 d.). Dėl jo ir rašau. Mano tikslas ne "Metmenis" ginti, bet Jūsų noro pasėkas iširti. Noras ne polemikos žemyn traukiantį verpetą įsukti, bet Jūsų sukančią ranką stabdyti. Mano tikslas padėti nustatyti gydymo būdą epidemijos (Jūs jos tik vienas simptomas), kuri siautėja lietuvių spaudoje, bet ne asmeninis puolimas.

Kaip puikiai pasielgta su Algimantu Mackumi! Straipsnis prasideda apsimestu kvailumu, kurio Jūs tikrai savyje neįmatot. Šios nesavos kaukės užsidėjimas Jūsų tikslus atsiekia: kvailumo aureolės švieson sugebat įtraukti Mackų, suvaidindamas jo vertinimą. Be to (ar to nematote?), tą patį atsiekėt su Nagiu, Bradūnu bei Nyka-Niliūnu ir jų "gražbylystės 'puzzles'". Ar Jūsų darbas kūryba — griovimas atstatymo vilty?

Matyti Jūsų pasipiktinimas kaip kuriom Mackaus frazėm, bet pasakykite, kurios eilutės, eidamos spaudon, ją teršia — Jūsų ar poeto? Kieno aliuzijos į kaip kuriuos aktus ir kūno dalis sąžininga intencija panaudotos minties išreiškimui, ir kieno pajuokai? — ne, ne vien pajuokai, bet su didžiu pasigardžiumu, su profesinės moters "drovėjimusi" Mackaus frazėm, sensacijai! "Dar nepasako, ką jis toje duobėje darė", "tegu išpaua man vieną... o kaimynui abudu" — pasirodo tam pačiame raiškose mediume, kaip ir poeto eilės. Tačiau tie sakiniai, kurie tikrai teršia spaudą savo šlykščiu sugestyvumu, praeis pro visuomenės cenzūrą (nes tai "kritika"). Poetas tuo tarpu bus — dėkui Jums už dar vieną smūgį — apkaltintas seksualumu, skonio neturėjimu ir t. t.

Jūsų padėties potencialas — statymas, o kas pasiekta? Neįsiimta legalios kritikos, matyt, jog net nemėginta poeto suprasti, bet nusileista iki žmogaus atmetimo dėl jo drabužių išvaizdos. Kokia laukitina į tai reakcija lietuviškojo visuomenės, vegetuojančioj patogumo papėdėje, kada derginama tai, kas palaiko jos gyvastį? — ne vien poetas ar poetai, bet gi ir pati spauda? Kokia parama duota tiems, kurie palaiko kultūros našlą?

Toliau Jūsų straipsnio nueitu keliu beveik nežvelgsiu. J. Šmulkščio straipsnio "vertinimas" tapo vėl puiki proga pūlių išsiveržimui iš senosios politinės voties.

Sakiau: čia ne Jūsų ligos analizė ir ne asmenišką puolimas. Jūs tik dalis to didelio, tęsiamo, šlykštaus atsikrankštimo, kritikos, kuri dažniausia šokinėja tarp saldžios panigerikos, lietuvių palaikymo sumetimais, ir polemisku degutu išteptais pirštais čiupinėjimo.

Šitokios kritikos siekiamas tikslas (čia specifiškai) — skaitomų poetų skaičiaus sumažinimas. Kuri dalis straipsnį perskaičiusiųjų numos poetą ranka: Tai sensualizmas ir pagaliau tik "gražbylystės 'puzzles'"? Ar to mes norime, kad visuomenė, kuri ir šiaip menkai skaito, atmestų tuos, kurie jai mėgina duoti? Kas, ar ši visuomenė kels kultūros lygį? Taipogi galimas nuteikimas prieš dar vieną spaudos narį (čia — "Metmenis") su galimu rezultatu — išnykimu. (Prašyčiau Jus arčiau susipažinti su "bendradarbių" apibrėžimu ir jų atsiradimu bei išnykimu!)

Mackus yra mūsų, Šmulkštys yra mūsų, "Metmenys" yra mūsų — kolektyvinis, ne partinis, bendrinis, o ne asmeninis "mūsų". Kodėl tačiau draskome jų darbus? Ar tautos norimas likimas taip saugiai užtikrintas, kad pajėgtume neiviltimi pripildyti ne vien tuos, kurie dirba, bet ir tuos, kurie mato tų darbų sumenkinimą? Iš jaunėsiosios kartos reikalaujamas lietuviybės palaikymas, bet kodėl apsunkinamos pastangos palaikyti pasitikėjimą lietuvių — jos dergimu ir nuvertinimu?

Vaidotas Vaitys

ko nėra svetimesnio šiai generacijai, kaip bereikalingas heroizmas, nepateisinti reikalavimai, egzaltacija be priežasties. Prieš visas šias neapykantas jie turi labai aštrų ginklą: neprilygstamą humoro jausmą." (Išskyrus humoro jausmą, diagnozė tinka ir mūsų jaunajai kartai).

"Niekas nėra svetimesnio šiai generacijai kaip bereikalingas heroizmas", sakoma apie Lenkijos jaunimą. Gi Helmut Schelsky savo įdomią knygą apie dabartinį vokiečių jaunimą (kurioje jis, tarp kitko, pabrėžia jo sugrįžimą iš politikos į šeimą) pavadino tiesiog "Skeptiškoji generacija (1957)". Prancūzų jaunimo apklausinėjimai 1958 m. priėjo tokių iš-

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 6, 1961

vadų: "Praktiškai šiandien jaunimas neturi jokio angažamento. Bet jis yra aukštu laipsniu prieinamas tam arba tiems, kuriems pavyktų parodyti jam dvasinę prasmę jų darbui ir akcijai. (Dokumente, Feb. 1958). Tai beveik tas pats, ką pastebėjo ir lenkai: "pradeda ieškoti konkrečių, apčiuopiamų vertybių gyvenime." Jaunimas skeptiškas, bet jis ieško vertybių. — Kitas klausimas, kiek tas ieškojimas yra rimtas siekimas, ir kiek paprastas mėgavimasis ieškojimu: ir lietuvių studentų tarpe juk nesunku surasti tokių, kuriems "dvasinis nerimas" tėra pretenzinga maniera. —

Kitas bruožas, pastebėtas prancūzų jaunuomenėje, yra šitaip apibūdintas: "Jauni žmo-

(Nukelta į 7 psl.)

Mūsų Žingsniai

(Įėjimas iš 6-to pusl.)

nės nesijaučia, kad jie būtų pajėgūs kaip nors paveikti įvykių eigą. Jie jaučiasi atiduoti įvykių valiai. Kiekvieną pasikeitimą tautos gyvenime jie seka be savo prisidėjimo..."

Kita proga ši daug kur pastebimą jaunąsios kartos visuomeninio pasyvumo bruožą šitaip mėginau aiškinti:

"Pagrindinė mūsų akademinio jaunimo menko domėjimosi politika priežastimi laikau aplinkybių konsteliaciją, kuri visuose pažengusiuose industriniuose kraštuose privedė prie tų pačių pasėkų. Susidurdamas su vis stambesnėmis galios mašinerijomis, kurios apsprendžia visą jo reiškimąsi ir kurios yra dominuojamos vis senesnių politinės, ekonominės, socialinės ar religinės galios žmonių, — jaunas žmogus praranda viltį ir viziją pats šias mašinerijas bent kiek apspręsti ir pasitraukia į intymumo ir asmeninių komfortų ieškojimą, šias dvi pagrindines šiandieninio jaunimo svaiones."

Apibendrinami (ir kai ką palikdami kitai savaitei) galime pasakyti, kad šiandieninis jaunimas labiau pažengusiuose kraštuose yra privatistinis, pasyvus, skeptiškas, bet ieškąs tikėjimo, kurio jis tačiau nelabai tikisi surasti. Kiekvienu atveju, jis labiau negu tikėjimo geidžia, prancūzų jaunimo apklausinėjimo žodžiais, "laimės, meilės, gerovės ir profesinio pasisekimo." Mažiau pažengusiuose, kovojančiuose kraštuose jaunimas yra socialiai sąmoningas, aktyvus, politiškai fanatiškai tikintis ir suradęs visus šūkius, kurių jam reikia.

(Kai savo tarpe tokį žmogų užtinkam, jis mums, iš tiesų, atrodo, lyg būtų neseniai iš Kongo atvykęs).

Atitaisymas

Pereitos savaitės "Mūsų žingsnių" straipsnio apie "Generacijų tikrovę" išnašos antrame sakiny reikalinga ištaisyti ši, prasmę iškreipianti, klaida: "Su tikru įdomumu buvo galima pastebėti, kad paskutiniuoju laiku laikraščiuose pradeda atskleidinėti jau ir rašančiųjų žmonių (išspausdinta: žmonių) protiniai bei estetinio išsilavinimo trūkumai."

R. K. STANLEY
Refrigeration, Heating and
air conditioning
owned & operated by Stan Kochanski
South & South west
Guaranteed parts & labor on
all makes & models
Prompt courteous 24 hr. service
5911 W. 63rd St. LU 1-1111

Remember you get a
better tuxedo from
**HOLLYWOOD FORMAL
WEAR**
2842 W. 63rd St.
WA 5-1251

NAUJIENOS BOLŠEVİKAMS
YRA RAKŠTIS JU AKYSE

VAIKAL..

(Įėjimas iš 4-to pusl.)

viena nepasisekęs nusižudymą), keturių žmonių nustumimą nuo uolos krašto į bedugnę, dviejų automobilių nuvažiavimą į bedugnę, du pasikėsinius automobiliais pervažiuoti žmones, vieną pablūdusį psichopatą skrendančiame pilname žmonių lėktuve, dvi scenas iš gaujų siuntimo (vienoje buvo pakartas nekaltas žmogus), vieną vaizdą, kur arklys kojomis sutrypia žmogų, dvi apiplėšimo scenas, vieną moters užsimušimą iškrinant iš traukinio, vieną milžiniškos bangos užliejimą, vieną žemės drebėjimą, vieną vaizdą kaip samdytas žudikas seka paskui savo auką ir pagaliau vieno žmogaus egzekuciją prancūziškoje gilotinoje..." Gana! Gana!

Ko stebėtis, kad šių metų statistika parodo, jog Jungtinių Valstybių mokesčių mokesčiai turi sumokėti po 15 bilijonų dolerių per metus už visokių kriminalistų išlaikymą! Tai yra 400 kartų daugiau kaip išlaidos visos Amerikos švietimo reikalams! Kriminalistų išlaikymas šiais laikais kaštuoja tiek, jog išeina po \$120 kiekvienam vyrui, moteriai ir vaikui...

Kaip išauginti tikrai gerus vaikus

Tuos faktus žino visi, kas nori žinoti, tad ir suprantamas visuomenės ir organizacijų susirūpinimas, tad ir sveikintinos tokios žmonių organizacijos, kaip ALVUDAS, kurios misionieriškai siekia gelbėti brangiausią žmonių turtą — vaiką. Ir visokių visokiųjų sistemų, metodų bei receptų prirašoma, kaip tą ateities žmogų išauklėti. Čia priežodis, taikomas patiems reformatoriams, kad "gydytojai, pasigydyk pats", ypač tinka priaugančiosios kartos atžvilgiu. Suaugusioji genkartė, pasigydyk pati, nes nėra tokio dalyko, kaip tikrai blogas vaikas! Kiekvienas žmogus užgimsta su švaria užrašų lentele (tabula rasa), į kurią pradeda įrašyti jo gyvenimo patyrimai nuo pačių pirmųjų amžiaus metų. Aišku, pradėjus kūdikio gyvenimo lentelę prirašinėti iš "kamikų", kriminalinių ir lytinių geltonlapių "literatūros", vaiko gyvenimas sugadinamas, nors vaikas pats tikrai norėjo užaugti geru žmogumi. Išvadoje pasiklausykime ir ką patys vaikai sako.

Salt Lake mieste buvo apklausti pradžios mokyklų 6 skyriaus vaikai, kaip jie išvaizduoja sveiką, laimingą šeimą.

Vienas 12 metų 6 skyriaus mokynys taip atsakė į jam duotą anketą:

"Geri tėvai neprivalo būti turtingi. Geras tėvas ar motina tave pabaudžia, kai esi reikalingas, pagiria kai esi geras. Geri tėvai tau padeda su mokyklos darbais ir prilaiko nuo pikty darbų. Geri tėvai duoda gerą maistą. Geri tėvai tave gelbsti

kai esi bėdoje ir esi pagalbos reikalingas, bet jie tavęs nelepina. Kai esi nesveikas, geri tėvai tave globoja. Geras tėvas ar motina kasdien tau užduoda atlikti kokį darbą.

"Jei tėvai turi daugiau kaip vieną vaiką, jie turi visiems teikti tą patį dėmesį, tas pats teises ir duoti tokius pat dienpinigius (allowances).

Jei esi tėvas ar motina ir taip

darai, tai ir tu ir tavo vaikai bus "Okey". J. Pr.

Pastaba. Šia proga bus pravaustu pažymėti, jog jaunų nusikaltėlių perauklėjimu daug anksčiau negu Flanagan pagarsėjo teisėjas Ben Lindsey, kuris per eilę metų buvo Denver, Colorado, "juvenile" (jaunų nusikaltėlių) teismo teisėjas.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET — Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

NAUMĖ LIŪNAITĖ

MIELI LIETUVIAI!

Mes, trys Lietuvos dukros — aš, Naumė ir mano draugės Augė ir Skardė — senai ir ilgai gyvenę, bet nepasėję, buvę išvietintos, ilgai ir plačiai klajoję, pastangomis Nado Rastenio, pasiekėme lietuviškąją Čikagą ir viešime "Naujienose".

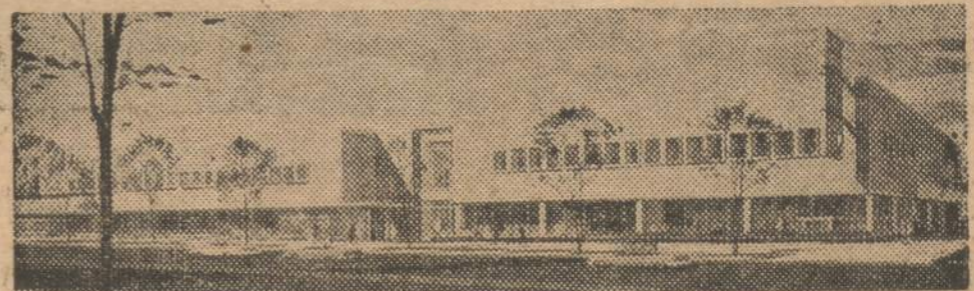
Mes norime atvykti į jūsų namučius ir papasakoti jums savo šurpulingus pergyvenimus senovės tremtyje. Iš mūsų sužinosite apie tais laikais esantį Bangpūčio dvarą Baltijos dugne, malonią Ravingę, geruosius Ardenus, mūsų gimtinę — Žvyrinę, tų laikų Lietuvą ir didingas "Trijų Rožių šventės" apeigas.

Mūsų kelionė į jūsų namučius, buvusi \$5.00, dabar tik \$3.00. Prisiekiame ar sumokėdami "Naujienoms", 1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., leisite mums atvykti ir viešėti pas jus.

Iki mielo pasimatymo,

NAUMĖ LIŪNAITĖ.

SAVINGS NOW 4% CURRENT RATE

Our FUTURE HOME after expansion

ST. PAUL FEDERAL SAVINGS

6720 WEST NORTH AVENUE · CHICAGO 35, ILL.
NATIONAL 2-5000

YOUR GATEWAY TO HAPPINESS

TURTAS VIRŠIJA 110 MILIJONŲ DOLERIŲ
3 DIDELI SKLYPAI AUTOMOBILIAMS PASTATYTI
SAUGIOS VERTYBIŲ DĖŽĖS... GALITE TAUPYTI PASTU.
FRANK P. KOSMACH, Prezidentas

APIE KOLUMBIJĄ...

(Atkelta iš 5-to psl.)

sakyti, kad gyvulininkystė tam pa krašto gyventojų pagrindiniu be didelės rizikos uždarbiu.

Šioje vietoje turiu priminti Kolumbijos, Venecuelos ir Brazilijos žilanas, — lietuviškai — lygumas. Tai yra Amazonės, Madeiros, Rio negro ir Orinoco upynų vietovė. Milžiniškas žemės plotas, kurį labai mažai iki šiol palietė žmogaus rankos. Tačiau po II Pasaulinio karo, pritaikant milžiniškas mašinas keliams tiesti, miškams valyti, tie plotai duoda daug naudingos žemės ir erdvės. O ypač panaudojant šiose vietovėse tropinių kraštų raguočius veisti, yra gauti labai geri rezultatai. Gyvuliai greitai prisitaikė prie vietos sąlygų ir per tą patį laiką davė didesnį gyvą svorį, negu š. Amerikos Texas ar Belgų Kongas Afrikoje. Šio milžiniško ploto apgyvendinimui ir jo tvarkymui reikia daug pinigų, o ypač sumanaus žmogaus. Be Jungtinių Tautų pagalbos šio ploto tvarkyti nepajėgs nei brazilai, nei veneculiečiai, nei kolumbiečiai. Čia yra didelių perspektyvų vietovė, kurioje gali tilpti dar daug žmonių, ir prie šių laikų mokslo pažangos gali turėti gerą ir sotų gyvenimą.

Suolis nuo medinio arklo iki moderniško traktoriaus ir kombaino

Kolumbijos žemdirbystė nepažinojo arklų traukiamosios jėgos. Prieš Pirmą Pasaulinį karą dirbo žemę medine žagre, kurią traukė du jungu pajungti jaučiai. Po Pirmojo Pasaulinio karo atsirado traktorius, kuris pradėjo medinę žagrę keisti geležiniu plūgu ir akėčiom. O po šio karo beveik visai pakeitė motorizuotos žemės ūkio mašinos visą ūkininkavimo sistemą.

Keliaujant Kolumbijos žemės ūkio laukais galima matyti apeleistas, skurdžias didžiules ganyklas. Bet, žiūrėk, po dviejų mėnesių čia vėšliai auga medvilnė, žaliuoja milžiniški ryžių ar kukurūzų laukai. O visą tai daro įsiveržęs europietis, japonas ar kinas, — tik nepats kolumbietis. Šiandien kolumbietis yra įtikintas, kad ant jo žemės svetimšalis gali jam padaryti pinigų ir kraštui atnešti daugiau naudos. Todėl į europietį jis žiūri su didele pagarba ir skaito, kad tik jis geriausiai gali Kolumbijos žemę ir jos turtus išnaudoti. Taigi be jokių rezervų šiandien kolumbietis kreipia savo žvilgsnį į Europą ir tik, kad tik iš ten gali atėti jo kraštui gražesnis rytojus. Todėl netenka stebėtis, kad kaip grybai po lietaus dygsta naujos europiečių - kolumbiečių bendrovės, fabrikai ir įvairios kompanijos eksploatuoti Kolumbijos krašto turtus.

Tuo tarpu į amerikonus kolumbietis ir, bendrai Pietų Amerikos gyventojas, žiūri su

(Tęsinys 12-me psl.)

SLOAN'S DEPARTMENT STORE
MOKINIŲ DRABUŽIŲ CENTRAS
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai Jūsų šeimai galimybę gražiai pasipuoti už mažiausias kainas. Kalbam lietuviškai!
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PRespect 8-9210

ANN'S PASTRY SHOP
Didelis pasirinkimas skanių pasninkinių pyragų visai šeimai kaip pav. puikūs KOLACKI, pyragai prie kavos, saldžios bandytės.
Kepinius pristatome bažnyčioms ir įvairiems parengimams.
2500 W. 51st St. PR 8-3080

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
Authorized dealer for:
Kodak, Ansco, Leica, Bolex, Revere, Bell & Howell.
3314 W. 63rd Street
PRespect 6-8998.

Puikūs investavimai į Canados žemę
Gyvenamos vietos, medžioklei, žuvininkystei. Maži mokesčiai. Kainos nuo \$10 už akėrį. 1-1000 akrų sklypai. Dėl smulkesnių informacijų rašykite:
V. A. McMURRAY
Dept. A. F.
Gilmour, Ontario, Canada.

HOSS'S BAKERY
Open daily 6-6, Sun. 6-1:30.
Delicious Bakery Goods for all occasions.
Specializing in Wipped Cream, Party & Wedding Cakes.
Catering to church & social groups.
2645 W. 63rd St. — PR 6-5136.

SAVE SIEB'S CHICKS

Choice of over 650,000 Farmers Bred from America's finest blood since 1910. Make heavy layers, big, healthy broilers. 100% safe delivery guaranteed. ORDER FROM THIS AD.

Bargain Special \$10.90 per 100
No. 4 — Straight run, our choice, as available from our hatches of Leghorns, Gray X Legs., Minorca X Legs., Anconas, Austra-Whites.

Bargain Special \$11.90
No. 1 — Straight run, our choice as available from Sieb's White Rocks, Barred Rocks, Reds, Hamps, Red X Rocks, other heavies.

BARGAINS Order by Number per 100
No. 5 — Sexed Light Pullets \$22.90
No. 2 — Sexed Heavy Pullets \$16.90
No. 3 — Sexed Heavy Males \$8.60
No. 6 — Sexed Light Males \$2.90
Add 50c for orders less than 100.

Shipped Fully Prepaid for cash with order. If C.O.D. pay small C.O.D. charge. Literature free. Write today to Dept. N.

SIEB'S HATCHERY
Box 343, Lincoln, Illinois.

PETRIK — WALTERS STUDIO
Serving the community for over 30 years with the finest in quality photography. — Wedding & Communion a specialty. Communion Photos — 1 — 8x10 colored and 3 wallet size for \$14.95. Call for early appt.
2640 W. 63rd St. — RE 7-1157.

NOW OPEN
THE NEW BEAUTY MAGIC DRIVE-IN CLEANERS

10020 South Kedzie Ave.
GA 2-0084

• Now open to serve you faster and better.
• New added equipment.
• Super Safe Fur Storage Vaults.
• Sta-nu-finishing process.
(Paminėkit šį skelbimą kai šauksit ar atsilankysit).

WIDEN ORIGINAL BAKERIES
Puikūs pyragai įvairioms progoms. Vestuvėm ir vaikų šventėms pyragai yra mūsų specialybė. Mes duodame specialias nuolaidas bažnyntinių ir kitokių organizacijų parengimams.
6659 W. Archer — RE 5-9595
2747 W. 55th St. — PR 6-8339

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 6, 1961

COLOR CAMERA
all leading brands photographic Equipment & Supplies at money saving prices.
Rentals applied to sales.
Open Mon. & Thur. till 9 P.M.
6743 So. WESTERN AVE.
GR 6-1500.

HAYDEN'S PHARMACY
Receptai be ar su pristatymu. Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.
Sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 2 val. po pietų.
Visi Rex produktai.
Receptai diabetikams.
5722 So. Archer Ave.
RE 5-0076.
Mes kalbame lietuviškai.

Kiekvienoose namuose turėtų būti solidus riešuto ar vyšnios medžio
K R Y Ž I U S.

20" aukščio ir 10" pločio. Puiki dovana, kuri papuoš kiekvieno kambario sieną. Jūsų pasirinkimui yra juodo riešuto arba vyšnios medžio. Abu gražiai rankomis išbaigti. Kiekvienas kryžius yra padarytas iš rinktinės 1" pločio ir 3/4" storio medžiagos, elegantiškai išbaigti. Gražioje dėžėje įpakotas toks kryžius yra tikras bargenas tik
\$2.95

su pašto išlaidomis. Užsisakykite dabar pažymėdami kokio medžio norite. Garantuojame, kad būsite patenkinti.

JAYE BEE CREATIONS
Dept. A. F.
Saint James, Missouri.

HOLIDAY CLEANERS
(Under New Management)

- Expert Garment Cleaning
- Draperies, Formal, Rugs.
- Tailoring and Reweaving.
- Bachelors Shirt Service.
- Storing.

2624 W. 51st St. PR 8-9804
Open daily 7:30 to 6:30.
Sat. 7:30 to 6:00.

ALUMINUM DOORS. \$24.95

- Tikslus dydis,
- Z-Bar rėmas,
- Sklandžiai užsidaro,
- Grandinės ir užraktai,
- Dvigubas tinklas,
- Dvigubas stiklas.

ALL STATE DOOR

2625 W. 79th St.
PR 8-1393.

Kasdien atdara iki 6 val.
Pirm. ir Kėtvirt. iki 9 val.

Headquarters for Property Owners
BRIDGEPORT HARDWARE & PAINT
Elliott & Dupont Paint
3214 S. Halsted St. — CA 5-4667.
LAWN WEST HARDWARE
Pittsburgh Paints
6010 S. Pulaski. — RE 5-7487.
Open 7 days in both locations.

D & W CARPENTER CONTRACTOR
Carpentry and Remodeling Experts
Residential — Commercial
All work guaranteed—free estimates
Licensed—Bonded—Insured
3453 W. 64th GR 6-5161
If no answer call LU 5-4296

ATVERKITE ŠIRDIS
Mūsų parapija apimanti 3 apylinkes, t. y. 1,357 kvadratinį mylių plotą su 300 katalikų. Prašau mums padėti.
Rev. Nicholas R. Bayard
Our Laly of Lourdes Church
P. O. Box 243.
Greenwood, S. C.

SKIN DIVERS
Spring Sale! — Discounts with this ad — all skin and scuba gear! Open daily including Mon., Thurs., Friday nights.
NEPTUNE DIVERS SUPPLY CO.
5408 W. 95th St.
Oak Lawn, Illinois.

"Naujienos" bolševikams yra rakštis jų akyje!

MING'S CHOP SUEY
Complete Cantonese Menu, Fried Chicken & Schrimp — Chinese style.
Phone your order 586-2929
We will have it ready when you get here. Open daily Sun. & Holidays 12-9 P.M. Open Mon. 4-9 P.M.
6457 1/2 W. Archer. — 586-2929.

FLUTMAN & SENNESE HARDWARE
Headquarters for property owners.
Plumbing, electrical Hardware.
Garden Supplies.
Tools, Glass, Keys made.
Featuring Elliott & Dutch Boy paint
Open daily till 6 PM. Thurs. till 9 PM.
7126 S. Ashland Ave. HE 4-3130.

PARDUODAMI SWEET POTATO DAIGAI.

Portoricans Nancy Halls, God Rush, All Golds, Red Golds, pluoštas Portoricans. 200 — \$1.50; 500 — \$2.50; 1000 — \$4.00; 5000 — \$18.75; 10,000 — \$35.00. Greitas pristatymas.

Aukštos kokybės daigai.

Veltui aprašymas kaip jas auginti.

Rašykite Dept. A. F.

MARGRAVE PLANT CO.,

Gleason, Tenn.

BEAR RIVER CAMP
for Boys
10-18
Opening June 20th
Adventure in primitive northern Utah. 5,000 acres adjacent Wasatch Nat'l Forest. Woodsmanship, horsemanship, rifle, archery, authentic crafts of Western Indian tribes taught by experts. For older boys a week-long trek into forests of High Uintas, Tutoring. — Special 4 and 7 week rates. Chicago Rep.:
Phone Central 6-6646
Charles C. Mitchener
Foothill Station
Salt Lake City 8, Utah
Write Dept. A. for catalog and reservations BOX 8026.

Ar galima įrodyti nepasikeitusį — senovišką

ROBERTSON'O

gamybos KUMPIO skonį.

Geriausias būdas yra jį išvirtį ant lauko atviros ugnies. Mūsų kumpiai yra konservuojami su sausu cukrum, vėliau rūkomi smilkstančių riešuto medžio skiedrų dėžėmis, po to laikomi 6 mėn. Tokiu būdu jie įgauna nepaprastą savotišką skonį.

Norėdami išlaikyti senovišką puikų skonį, mes gaminame tuo pačiu senovišku metodu, kaip jie buvo gaminami prieš daugelį metų.

Taigi virimas ant lauko tik išryškina jo specifinį skonį.
Robertson'o kumpio kaina yra įvertinant jo kokybę 95c svaras, kumpiams po 10—15 svarų.

ROBERTSON'O žinomi KAIMISKI KUMPIAI.

Jūs galite užsisakyti per pašta užpildę šį kuponą:

Dept. A.F.

Robertson's Country Hams

Marietta, Oklahoma

Please Ship Me Whole Ham

NAME .....

ADDRESS .....

CITY ..... STATE .....

Gaukite daugiau už savo pinigus
PAINESVILLE, OHIO

County Seat of Dynamic
Lake County

4 1/2% UŽ EINAMAS SASKAITAS
Visos santaupos iki \$10,000 yra apdraustos F. S. L. I. C. įstaigoje.
Mes apmokame visas pašto išlaidas. Mūsų turtas yra daugiau kaip 16 milijonų. Neturime skolų. Didelis atsarginis kapitalas.

LAKE COUNTY FEDERAL Savings and Loan Association
170 Main Street, Dept. A. F.
PAINESVILLE, OHIO

Prašau nurodyti ar bus asmeninė ar bendra sąskaita.

Už pinigus padėtus iki 10 mėnesio dienos procentai skaitomi nuo mėnesio 1-os dienos.

Dept. AF

Enclosed find \$..... Please open an account in the following name.

NAME .....

ADDRESS .....

CITY ..... STATE .....

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

85 METAI NUO M. K. ČIURLIONIO GIMIMO

50 metų jo mirties sukakties proga
*Čiurlionis buvo metafizinio pasaulio
menininkas — tapytojas ir muzikas*

Mikalojus Konstantinas Čiurlionis gimė Varėnoje 1875 metais spalio mėn. 23 d. Mirė 1911 m. balandžio 10 d. Pustelninkų sanatorijoje netoli Varšuvos. Ne tik tai mūsų spauda, bet ir kitų tautų kai kurie laikraščiai jį paminėjo kaip talentingą lietuvių menininką.

Čiurlionio tėvas buvo vargonininkas, baigęs dominikonų vienuolyno mokyklą. Motina buvo bavaro emigranto Prano Oktavijaus Radmano duktė. Sakoma, kad senelis Radmanas pasižymėjęs skulptūros darbais, ypač smulkiomis drožinimais iš gintaro ir kaulo. Tėvas Konstantas labai mėgęs gamtą, o motina turėjusi gerą atmintį ir žinojusi daug senų padavimų. Buvo švelnios sielos ir aukšto intelekto moteris.

M. K. Čiurlionis būdamas 5 metų pradėjo skambinti iš klausos, tėvas padėjo jam pažinti gaidas. Būdamas 7 metų jau skambino iš gaidų. Druskininkuose šeima susidraugavo su dr. Markevičiaus šeima. Markevičius buvo baigęs Maskvos konservatoriją. Matydamas M. K. Čiurlionio gabumus muzikai, Markevičius paprašė kunigaikštį M. Oginskį priimti jaunuolį į jo orkestro mokyklą Plungėje, į kurią Čiurlionis 1888 m., eidamas tryliktus metus, įstojo. Plungėje, be muzikos, mokėsi groti klarnetu, tuo pačiu metu pradėjo bandyti piešti. Piešė Plungės bažnyčią, kunigaikščio rūmus ir parko vaizdelius. Pramoko griežti keliais instrumentais ir ėmėsi kompozicijos. Baigdamas šią mokyklą, parašė kelis kūrinius kunig. Oginskio garbei (jie orkestro buvo atlikti kunigaikščio vardinę proga). Šis bandymas kunigaikščiui patiko ir jis patarė Čiurlioniui stoti į Varšuvos konservatoriją. Pažadėjo teikti ir materialinę paramą, tačiau šio pažado dažnai neištesėdavo.

M. K. Čiurlionis Varšuvon atvyko 1893 m. ir ligi 1900 m. čia vyko svarbiausias jo gyvenimo laikotarpis. Jisai lavinosi ne vien muzikoje, bet ir kitose srityse (studijavo pradžioje pas prof. Sygietinskį fortepijono klasėj, paskui prof. Z. Noskovskio kompozicijos klasėje), kuriose jam daug padėdavo jaunieji Markevičiai ir naujas draugas E. Moravskis iki paskutiniųjų jo gyvenimo dienų.

Besilavindamas Čiurlionis surinko nemažą biblioteką, ku-

rią jis laikė Druskininkuose ir kuria naudojosi jaunesnieji broliai ir seserys. Čiurlionis susidomi astronomija ir kosmografija; jų nuodugnesniam pažinimui studijuoja matematiką, fiziką ir chemiją. Iš astronomijos literatūros kūrėjų didžiausią įspūdį jam darė Kamilio Flammariono atmosferos reiškinų aprašymai. Vėliau nuodugniai pradeda studijuoti istoriją, geologiją ir paleontologiją. Iš literatūros daugiausia skaito Viktorą Hugo, Ibzeną, Dostojevskį, Edgar Poe, bet vis dėlto tebėra ištikimiausias muzikos studijoms ir kompozicijoms, literatūra jam lieka kaip įspūdziai. Iš to laiko išliko nemažas skaičius jo komponuotų mazurkų ir preliudų. Prieš baigiant konservatoriją 1898 m. keletas Čiurlionio muzikos kūrinių buvo išspausdinta žurnale "Meloman", jų tarpe "Nokturnas" ir vienas preliudas. Kritikos buvo palankiai sutikti ir tuo metu gana plačiai buvo skambinami.

Baigęs konservatorijos kompozicijos skyrių, gavo pasiūlymą užimti direktoriaus vietą naujai steigiamoje muzikos mokykloje Liubline, bet draugo E. Moravskio paveiktas, jis pasiūlymo nepriėmė. Pasiliko Varšuvoje. Čia jisai duoda muzikos pamokas ir pats toliau tobulinasi muzikoje. Sugrįžęs vasarą į Druskininkus, vėl bando savo jėgas tapyboje — daro eilę peizažų iš Nemuno ir Ratnyčios pakrančių. 1900 m. Zamojskiui paskelbus konkursą simfoniniam veikalui, M. K. Čiurlionis parašė jam simfoninę poemą "Miškas", kuriai jūry komisija pripažino pirmąją premiją. Tuo būdu Čiurlionis galėjo vykti tolimesnių muzikos studijų į Leipcigą. 1901 m. vasarą praleido su broliu Povilu Palangoje. Čia vėl susitiko su Oginskiu. Oginskis vėl pažadėjo jam paramą. Vėl išvyko į Leipcigą ir čia studijavo kompoziciją pas prof. Reinecke ir kontrąpunktą pas prof. Johdasoną. Susidraugavęs su švedu Paulsonu, ima gilintis į vokiečių filosofiją. Laisvuojų klausytoju lanko prof. Wundto paskaitas, susipažįsta su Kanto ir Nietsches filosofija. Kai kuriomis Nietsches idėjomis itin persiima. Jo parašyta ir Johdasonui dedikuota fuga, buvo atlikta viešame koncerte.

Leipcige jis parašė dar stygų kvartetą ir kelias kitas kom-

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS
(1875 — 1911)

pozicijas. Kai mirė Oginskis, jis nustoj materialinės paramos. Ištikimas jo draugas Moravskis suteikė jam paskolą. Čiurlionis baigė studijas gaudamas antrą diplomą. Prieš išvažiuodamas iš Leipcigo, apsilankė Drezdeno meno galeriją ir kai kurias Saksonijos, Šveicarijos vietas ir tik tai vasaros pabaigoje (1902 m.) grįžo į Druskininkus. Rugsėjo pabaigoje išvyko į Varšuvą, kur konservatorijos direktorius Mlynarskis kvietė jį užimti vietą. Tačiau Čiurlionis atsisakė, nes gavęs gerai apmokamas muzikos pamokas, pats ėmėsi kūrybos darbo muzikos srityje — rašė fugas, kanonus ir fugetes.

Po nedidelės pertraukos 1904 m. Čiurlionis ėmėsi tapybos, bet norėdamas ją pažinti iš pagrindų, stojo į Kauziko vedamą meno mokyklą, iš kurios 1905 m. persikėlė į K. Stabrausko vedamą meno mokyklą. Tačiau jį ne taip traukė studijos, kaip laisvoji kūryba, kuri turėjo tenkinti vis plačiau augančią jo fantaziją. Pradėjo studijuoti šventą Raštą, tada atsirado jo pirmoji tobulesnė forma ir koloritas. Sukūrė "Pasaulio sutvėrimą", "Juozapo sapną" ir "Žaltį". Jo darbai imponuoja ne tik mokyklos draugams, bet ir jos direktoriui Stabrauskui, kuris skatina jį dalyvauti mokyklos konkursuose. Tuose konkursuose Čiurlionio kūriniai beveik kiekvieną kartą buvo premijuojami, pvz. ciklai — "Laidotuvės", "Audra". Paskutiniąjį ciklą mokykla įsigijo savo nuosavybėn. Savo gabumu ir būdo savybių dėka, Čiurlionis virsta centru, apie kurį spiečiasi talentingoji ir aukštųjų idėjų kupina jaunuomenė: men. L. Zaluska, B. Čarkovskis, matematikas ir klasikinės muzikos mėgėjas

10 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 6, 1961

inž. M. Kalužinskis, psichologas Kalžinski ir Wundto mokymys Lesnevski. Jie renkasi ankštame Čiurlionio kambarėlyje ir išties valandas veda karštas diskusijas meno, filosofijos, kultūros temomis. Čiurlionis įsigilina į Hofdingo, Riboto, G. le Bono veikalus, ypač į le Bono "Minios psichologiją". Tautų raidos psichologija padeda jam nusistatyti politiniu atžvilgiu. Jisai tampa griežtas politinės demagogijos priešininkas. Tuo pačiu laiku ir jo šeimoje pradeda busti tautinis susipratimas. Čiurlionis skaito Adomo Mickevičiaus "Gražina" ir kt., Kraševskio "Raudą", Kondratavičiaus "Margi". Lietuvių padavimas apie Jūratę, Baltijos jūros karalienę, jį sužavi taip, kad jis rengiasi parašyti operą, ir kurią vėliau parašė, pavadindamas ją "Jūra". Jisai rašė eilėraščius lenkų kalba, bet nespausdino. Laiškus savo artimiesiems bei draugams rašydavo lenkiškai.

Tų pačių metų rudenį dailininkas Adomas Varnas ir mok. V. Palukaitis sumanė Varšuvoje įsteigti lietuvių susišelpimo draugiją. Jai įsisteigus, prie jos prisidėjo ir Čiurlionis, pasiūlydamas suorganizuoti ir vesti chorą. Šį chorą veddamas pamėgo lietuvių liaudies dainas. Pradėjo jas rinkti ir harmonizuoti. Čiurlionis dar labiau įsitraukė į lietuvių visuomeninį darbą, dar labiau jam atsidavė, kai atsirado reikalas Vilniuje steigti Lietuvių dailės draugiją. Čia jis daugiau pradeda persiimti lietuvių meno dvasia.

Tuo pat metu ima studijuoti Rytų literatūrą: Nal ir Damayanti, Ramayana Legendą apie Krišną, vėliau Rabindranat Tagorės veikalus, jo eilėraščius apie gamtą. Pamėgsta Merežkovskio trilogiją apie Kristų ir antikristą, žavisi Le-

(Tęsinys 11-me psl.)

Meno žinios

(Tęsinys iš 10-to pusl.)

onardo da Vinči asmenybe, jo kūryba. Skaito Ruskiną, Oscar Wilde, Kiplingą.

1904 metų pabaigoje Čiurlionis susipažįsta su atvykusia Varšuvon iš Irkutsko Volmanų šeima ir Volmanaitei duoda muzikos pamokas. Jo pažintis su Volmanais suvaidina nemažą jo gyvenime vaidmenį. Volmanienės salione buvo rengiami klasikinės muzikos vakarai, įvairiais klausimais diskusijos ir paskaitos, į kurias rinkdavosi ideališkoji Varšuvos inteligentija. Visa tai jauną Čiurlionį skatino rašyti muzikos veikalus ir ėmėsi rašyti simfoninę poemą "Jūra", kurią baigė 1907 m. ir dedikavo Volmanienei. 1905 m. ir 1908 metai laikomi Čiurlionio kūryboje produktingiausiais. 1905 m. jis sukūrė visą eilę žymesnių savo kūrinių, kaip "Prietybė", "Garsas", ir pagamino ciklą iš 13 paveikslų "Pasaulio sutvėrimas", kurį tuojau įsigijo Volmanienė. 1906 m. pavasarį sunkiai susirgo vidurių liga ir su Volmanų šeima išvyko į Anapą ties Juodąja jūra. Čia pasveiko ir pradėjo keliones po Kaukazą, aplankė Krymą. Grįžęs į Druskininkus, užsidaręs kambaryje ištisomis dienomis dirbo tapybos srityje.

1907 m. rudenį su mokyklos draugais nuvyko į Sileziją, bet neilgam. Triukšmingoje mokiinių aplinkoje negalėjo nieko kurti. Volmanų patartas ir sušelptas, išvyko kelionėn po Europą. Aplankė Drezdeną, Niurnbergą, Miuncheną, Prahą ir grįžo į Druskininkus. Nuo to laiko galutinai iš Varšuvos išsikėlė gyventi į Vilnių. Vilniu-

— Dail. V. Vizgirdos parodos atidaryme balandžio 15 d. Čiurlionio Galerijoje fotografas Vacl. Noreika pagamino gražių nuotraukų. Dailininko pagerbimo vaišių metu jisai svečius nu-fotografavo prie bendro stalo ir grupėmis. Norintieji tokių nuotraukų įsigyti, prašomi kreiptis pas jį šiuo adresu: 2418 W. Marquette Rd.

je Čiurlionis pasinėre meno ir visuomeniniame darbe. Kartu su A. Žmuidzinaičium, P. Rimša dirba Lietuvių dailės draugijoje, organizuoja ir vadovauja chorui, stengiasi įkurti konservatoriją, kuri, rodosi, nebuvo įkurta, nes buvo užimtas kitais darbais.

Čiurlionis ištraukia į scenos meno sritį: daro Rūtos dr-jos scenai dekoracijų projektus su uždanga, kurie vėliau pasidarė žinomi kaip atskiri veikalai: "Raudonasis perkūnas" ir "Žalioji perkūnas". Bet lietuvių visuomenei ši teatro simbolika nelabai suprantama, tada kuria uždangą iš Palangos pajūrio vaizdo, kur pavaizduoja stabmeldžių aukurą po ažuolu. Jis dirba prie pirmosios lietuvių dailės parodos rengimo Vilniuje. Jis dirba dėl Lietuvos ir kuria lietuviškąjį meną, bet tais laikais lietuviai jo tapybos visiškai nesuprato. Ne kitaip jo darbus vertino ir lenkų kritikai. "Tygodnik Ilustrowany" išvadino jo darbus modernistais. Palankios kritikos Čiurlionis susilaukė iš rusų meno kritikų, kai jo kūriniai pirmą kartą buvo išstatyti parodoje Petrapily 1906 m. Meno akademijoj.

Čiurlionis Vilniuje susipažino su rašytoja ir lietuvių kalbos mokytoja Sofija Kymantaitė ir 1909 m. ją vedė. Čiurlionis Dobužinskio patariamais, persikėlė Petrapilin. Čia jis pateko į pažangiausiųjų menininkų grupę, kaip vėliau Chagall ir Soutine. Paryžiuje patekę poimpresionistų rateliuose, iškilo viešumon. Čiurlionis įstojo į "Mir Iskustva" (Meno pasaulis) organizaciją, dalyvavo jos rengiamose parodose, naujos muzikos koncertuose, ir iš tos grupės žymiausių kritikų, kaip Al. Benua, V. Čudovskio ir V. Ivanovo gavo pilniausį savo bendros tapybos pripažinimą. Jis tuoj stoji į slaptą lietuvių studentų draugiją; uoliai dalyvavo Petrapilio lietuvių veikloje, rodydamas retą menininkui visuomeninį jautrumą. Tos draugijos ruošiamuose vakaruose skambindavo programoje ir studentų valgykloj. Skambindavo visą naktį šokiams, kad studentai neleistų pinigų tapiorui samdyti. Jis gamino tiems vakarėliams meniškų plakatus.

Per savo palyginti trumpą gyvenimą Čiurlionis sukūrė apie 280 paveikslų ir apie 130 muzikos veikalų. "Jūra" muzikos veikalas yra taikomas dideliame simfoniniame orkestrui. Šis jo muzikos kūrinys lietuvių simfoninės muzikos literatūroje turi pirmąją vietą.

(Bus daugiau)

STELMUŽĖ

Stelmužė yra Zarasų apskr. 15 kilm. į šiaurės vakarus nuo Zarasų m. Daugpilio link. Imbrado valšč. ir parapijos.

Pasakojama, kad seniau Zarasų apylinkėse veikusi stipri plėšikų gauja, kurios vadu buvęs vokiečių Felkenzams. Kartą, Rusijos carui važiuojant per šį kraštą, plėšikai buvo nutarę jį užpulti ir apiplėšti, bet Felkelzams persigalvojęs, iššokęs kiek anksčiau ant kelio, griebęs už vieno pirmutinio rato, išlaužęs vieną stipiną, sulaukęs caro karietą ir išsigandusiam carui su palydovais pranešęs, kad netoliese yra kely iškastas užmaskuotas griovys, o jo šone plėšikai laukia caro karietos.

Už tai caras Felkelzams dovanojęs apie 5,000 ha žemės su centru Šteinze ir grafo titulą su herbu: išlaužto rato stipinas.

Felkelzams pastatydinęs bažnytelę. Statyba kirvio — akmens amžiaus. Specialių vinių ir kirvio darbo. Vienas Felkelzams baudžiauninkas peiliu išdrožęs visą bažnyčios vidaus įrengimą: didįjį altorių, stalą — paskutinę vakarienę, saikylą — visi apaštalai, pravoslavų kryžių ir k., kurie išsilaukė iki bolševikų okupacijos. Prie bažnyčios yra dvaro ponų mauzoliejus, kuriame buvo palaidotos kelios Felkelzams kartos.

Pasakojama, kad kartą vienas Felkelzams susiginčijęs ir ėjęs stambia suma lažybų su vienu anglų lordu, kad jo ažuolas stambiausias Europoje. Anas lordas ginčijęs, kad jo — Anglijoje. Liudininkai nuvykę ir, apžiūrėję abu ažuolus, nustatė, kad Felkelzams ažuolas stambiausias, ir jis lažybas laimėjęs.

Dvaro rūmai per I Pasaulinį karą buvo sudeginti — sunaikinti, o Stelmužės ežere bu-

vusios nugramzdintos 3 stacionės aukso.

Kuriantis N. Lietuvai, Stelmužės dvaro žemė buvo padalyta tarp Lietuvos ir Latvijos. Lietuvos pusėje buvo vadinama Stelmužė, kuri garsėjo ir buvo ekskursijų lankoma dėl to ažuolo. Jo storumą sunkiai apkabindavo ištiestom rankom 7 žmonės. Mokslininkai nustatė jo senumą iki 1200 metų, o kiek daugiau — nebebuvo galima nustatyti. Ant jo šakų augo šermukšnis ir liepa. Pagal žemės reformos įstatymą, Stelmužės dvaras buvo išparceliuotas ir jame liko 80 ha centras. 1927 m. pavasarį dvaro centrą iš Falkelzonų nupirkto Repšiai. Jame veikė pradžios mokykla, buvo pasienio policijos rajono būstinė ir šiaip jau lietuviško veikimo centras. Bažnytelėje pamaldos būdavo kartą per mėnesį. Per I sovietų okupaciją — 1941 m. birželio mėn., Repšiai buvo bolševikų išvežti Sibiran.

Bolševikai ažuolą, bažnytelę ir mauzoliejų nėra sunaikinę, bet juos saugo, kaip istorinius paminklus. St. Paulauskas

Pasveikink savo draugus
per "Naujienas"

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus

Jūsų pristatyti ir iš Europos
(iš katalogų).

Siunčiame akordeonus, gitaras,
siuvas, mašinas ir kt.

Viskas žymiai nupigintomis kainomis.

Overseas Cargo Co.

514 W. Pershing Rd. (39th St.)

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: OA 4-9079

Vedėjas P. NEDZINSKAS

SIUNTINIŲ I LIETUVĄ SIUNTĖJŲ DĖMESIUI!

COSMOS PARCEL EXPRESS CORPORATION

SU INTURISTO LICENZIJĄ

2439 W. 69th St., Marquette Park Pašto Agentūroj

WA 5-2737, Chicago 29, Ill.

Pristato siuntinius į Lietuvą per 6-7 savaites. Oro paštu per 7-10 dienų tiesioginiai be tarpininkų.

Didelis pasirinkimas angliškių ir vietinių medžiagų, odos, skarelių, laikrodžių ir kitų daiktų žemiausiomis kainomis. Galima pridėti prie drabužių papelių kavos, šokolado ir saldainių. Maisto siuntiniai iš Danijos nuo 12 iki 39 dol. pristatomi per 3-4 savaites.

Prašome įsitikinti.

Vedėjas E. Žukauskas

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELI!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ir išleisti šią apdraustį, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė, atsitikus neturėsite jokių remonimų.

Mea esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY & McKAY, Inc.

722 WEST ADAMS STREET

KAMBARYS 104

Telefonas: Central 6-5208

Generaliniai Agentai šių kompanijų

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS

Visos programos iš WOPA,
1490 kil. AM. 102-7 FM.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

VAKARUŠKOS: pirmad. 7 v. v.
Anglų kalba: nuo antr. iki penkt. 7-7:30 val. vak.

Tel.: HEmlOCK 4-2413

7159 SO. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO 29, ILL.

COSMOS TRAVEL BUREAU

skelbia

1947 EKSKURSIJAS I LIETUVĄ

Apžiūrėk miestus —

Aplankyk gimines.

Specialinės grupinės ekskursijos ruošiamos lėktuvais arba laivais.

Speciali kelionė

su M. S. BATORY

I LENINGRADĄ

Liepos 11 — 1961

Vietų skaičius ribotas
Reikia rezervuoti iš anksto

Mes taip pat padedam atkelti jūsu giminiams iš USSR

Smulkesnių ir pilnesnių informacijų rašykite arba skambinkite

COSMOS TRAVEL BUREAU, INC.

45 W. 45 St.,

New York 36, N. Y.

Tel.: Circle 5-7711

APIE KOLUMBIJĄ...

(Atkelta iš 9-to psl.)

tam tikru rezervu ir nepasitikėjimu, nes praecityje daug kartų jis buvo apviltas, o kai kur ir pakaltintas Amerikos kapitalas, kad jis jų krašte revoliucijas kelia ir nesantaiką jų tarpe sėja. Teisingai vienas kolumbietis yra apibūdinęs Pietų Ameriką šia pasakaite. Pietų Amerika yra viliojanti su dideliais dvarais ir turtais karalaitė. Jai peršasi trys gražūs karalaičiai: vienas iš jų turtingas, — JAV; kitas išmintingas — Europa, o trečias didelis melagis ir sukčius — Rusija. Ar karalaitė sugebės tinkamą jauniki išsirinkti, priklausys nuo bendros pasaulio politinės padėties. Norėtųsi, kad ji liktų turtingojo ir išmintingojo nepertraukiamoje globoje, gal tada išmintingai išsprendtų ir ši rūsčioji mūsų žemės rutulio dviejų idėjinių pasaulių drama.

Bendros pastabos apie Kolumbijos ir Pietų Amerikos emigrantus

I Pietų Ameriką daugiausia emigruoja italai, ispanai, portugalai, prancūzai, vokiečiai ir, pagal mūsų tautos didį, nemažą skaičių lietuvių (1928-30 m.). Vieniems pavyksta ten praturtėti, susikurti patogų gyvenimą. Kiti tik pakenčiamai vegetuoja, o kai kurie skurdžiai gyvena. Bet beveik visi europiečiai emigrantai geriau gyvena už vidutinį Pietų Amerikos vietinį gyventoją. Tačiau yra būdingas europiečių emigrantų gyvenimo bruožas, kad jie po kurio laiko pasiilgsta savo krašto, pasiilgsta žiemos, šalčio ir sniego, ir vėl grįžta atgal į Europą. Nežiūrint to, ar jis yra praturtėjęs, ar tik kelionei atgal pinigų tesusitaupeš. Šį reiškinį galima išaiškinti tuo, kad tarp europiečio žmogaus ir vietos gyventojų yra didelis dvasios ir galvojimo būdo skirtingumas. Europietis savo visa dvasios būtybe pasiilgsta savo krašto, gamtos ir žmonių. Ir, gal būt, teisingiausiai šį ilgėsį man vieną kartą išreiškė senoje, romantiškoje "ganaderų" kavinėje vienas senas italų emigrantas, praleidęs apie 55 metus svietimuose kraštuose. Jis pasakė: El pais de la Colombia esta muy lindo... Mergaitės labai patrauklios, kava gardi, vištos nepaprastai skanios, bet Italijos dangus tūkstantį kartų gražesnis.

Nuolatinis europiečių emigrantų judėjimas į savo metropoliją nesukūrė Pietų Amerikoje nei gaivių miestelėnų masių, nei patvaraus ūkininkijos luomo, kaip šiuo atsitikimu yra įvykę JA Valstybėse, Kanadoje ir kitur. Tuo būdu Pietų Amerika pasiliko didelių galimybių milžinas su silpnom ir nepatvariom kojom. Dėliai tos priežasties Pietų Amerika blaškosi revoliucijų bangose. Jos gyventojai alksta dėl duonos ir kitokių žmogui reikalingų gėrybių trūkumo. O visas

EŽERĖLIS MIŠKE

kraštas turi gyventi didelių bandymų ir pavojų ženkle.

Ir jei mes čia atsiminsime, kad Pietų Amerikoje apie 100 mil. žmonių gyvena žemės ūkyje pusiau alkani ir reikalingi skubios pagalbos ir kad tuo tarpu Pietų Amerika sudaro trečdalį viso pasaulio katalikų, tai tas faktas Vatikanui neteikia garbės, o pasaulio agrarinės politikos vairininkams, kurie grindžia politinės veiklos koncepciją krikščioniškais principais, yra didžioji šių dienų žemės ūkio politikos problema.

Baigiamosios pastabos

Kai aš mačiau, kaip greitai kuriasi naujos sodybos, auga gražūs moderniški fabrikai, plečiasi ir turtėja bendrovės, kad racionaliau galėtų išnaudoti Kolumbijos žemės paviršiaus ir jos gelmių turtą, man kilo mintis, kodėlgi mes, po visą žemės rutulį išblaškyti lietuviai emigrantai, negalime panašių dalykų padaryti. Atrodė, kad esame visai arti to, intelektualiniu pajėgumu esame net pralenkę, nes skaudus likimas iš mūsų gimtosios žemės išstumė labiausiai apšvietusį ir protiniai pajėgiausią elementą. Tiesa, dalis jau suseno. Bet per tą laiką pasaulio universitetuose priaugo naujų inžinierių, chemikų, komersantų ir kitokių specialistų. Nejaugi jie taip pat turi eiti mūsų senųjų keliais ir ieškoti darbo fabrikuose ir įmonėse. Argi nepatogus metas mums pagalvoti apie didelę pasaulio lietuvių ekonominę bendrovę, kuri rūpintųsi sutelkti reikalingą kapitalą, jį į pelningas vietas investuoti ir tuo pačiu suteiktų darbą mūsų protinėms ir fizinėms jėgoms.

Kaip ten besirituliotų tų didžiųjų žemės plotų ir turtų valdymo ir globos politika, vieną tik mes turėtume atsiminti, kad šituose žemės plotuose yra daugiausia išsisklaidę mūsų kraujo brolių ir seserų. Jų visų troškimas ir noras yra ben-

Rūpinasi pabėgėliais

Prieš keletą savaitių Europos Tarybos komisija Gyventojų ir pabėgėlių reikalams (kurios pirmininkas yra Fed. Vokietijos parlamento atstovas Paul, žinomas pabaltiečių draugas), apvažinėjo gerą dalį Wuerttembergo krašto ir aplankė tas vietas, kur dar yra pabėgėlių svetimšalių (heimatlose Auslaender). Kartu lankytasi ir įvairiose valdžios įstaigose. Europos Tarybos komisijoje buvo atstovaujamos 8 Europos tautos. Kai kuriais jiems rodomais gyvenviečių objektais užsieniečiai buvo tiesiog sužavėti, bet kai kur parėškė ir kritikos (pabėgėliai, tebegyveną blogose sąlygose, retai tebuvo klausinėjami)..

APSISKAITĖ

— Aš tamstai paskolinau du svogūnus, o man gražini tik vieną?

— Atsiprašau, kaimynėle, aš apsiskaičiau!

dras ir vienas, — telkti jėgas mūsų tautos idėjinei kovai už laisvę. Lietuvių tauta sumokėjo didelę ir skaudžią duoklę Europos kolonialinei ekspansijai, todėl naujuose šios rūšies žygiuose mes turime parodyti pakankamo apdairumo. Ši problema priklauso ne kuriai nors vieno mokslo disciplinai, bet ištiesai jų grupei. Jos nagrinėjimas ir sprendimas yra sutelktinio darbo reikalas. Todėl mano išmanymu, reikėtų, kad agronomai, inžinieriai, ekonomistai, gydytojai, komersantai ir kiti specialistai sutelktinomis jėgom sudarytų tinkamas sąlygas, kad lietuviai, keliaujančiai per siūbuojančią žemę, nebėgtų ant lūžtančio ledo, bet atsistotų tvirtai su lietuvišku ryžtu ir drąsa ant mums priklausančios žemės.

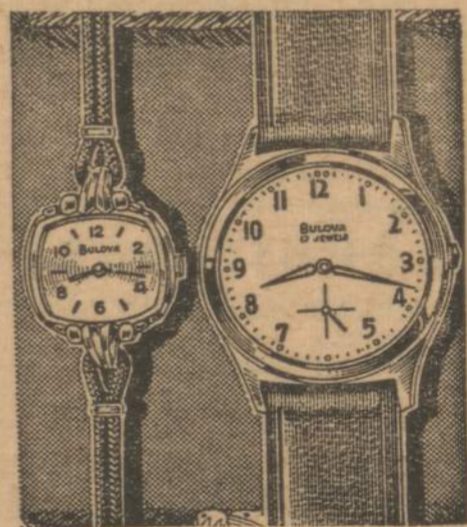
(Pabaiga)

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, MAY 6, 1961

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

BRANGENYBĖS

— LAIKRODĖLIAI,
DEIMANTAI
URMO KAINA

7 akmenėlių laikrodėliai po	\$5.00
17 akmen. Benrus, patys užsisuka automatiškai.	\$19.75
Pauksuoti laikrodėliai, vyriški ir moteriški, vertės \$49.00 už	\$29.00
17 akmen. 14 k. aukso, vyriški ir moteriški	\$37.50
Deimantiniai žiedai, vertės \$100.00 už	\$50.00
Kliperiai plaukam kirpti po	\$4.50
Deimantiniai rėžtukai stiklui piauti po	\$3.75
Stereophonic fonografai po..	\$29.00
Stereophonic 4 greičių stovimi fonografai	\$79.00

BLANKETAI, ANTKLODĖS, INDAI, SERVICAI

BUDRIK FURNITURE

3241 So. HALSTED ST.
CALUMET 5-7237

Atdara pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 9 val. Sekmadienį 11-5. Budriko radio programos sekmadieniais iš stoties WHFC, 1450 kil. 2-2:30 po pietų.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS